

מגזין
הבולאים בישראל

התשס"ח 2008 ברוך נאה (ענת)

המחיר 15 ש"ח PRICE NIS 15

ולפאתי מזרח קדימה
עין לציון צופיה
נפש יחודי הומיה
כל עוד בלב פנימה

התקווה בת שנות אלפיים
לדויות עם חופשי בארצם
ארץ ציון וירושלים

התקווה / Hatikva
 اسرائيل ISRAEL
 10 שח

התאחדות בולאי ישראל מציעה למכירה
הגדה בולאית לפסח

מחיר ההגדה 40 ₪ + 10 ₪ דמי משלוח
בהזמנות יש לפנות לכתובת:
התאחדות בולאי ישראל
ת"ד 4523, ת"א 61045

התאחדות
בולאי
ישראל

גליון מס' 71
אדר ב' תשס"ח – מרץ 2008
מחיר: 30 ש"ח
מנוי שנתי: 100 ש"ח

בהוצאת התאחדות בולאי ישראל
מען המערכת לפניות ולמנויים:
ת"ד 4523, ת"א 61045
טל': 03-6295547
פקס: 03-5259716
E-mail: ipf@netvision.net.il
<http://www.israelphilately.org.il>

מנכ"ל: טיבי יניב
עורך ראשי: משה רימר
עיצוב גרפי: א. אורן הפקות דפוס

הפקה: א. אורן הפקות דפוס
שרות רוטשילד 109, ת"א

עקב ההכנות לתערוכת "ישראל 2008"
יריד הבולים החודשי בדיזנגוף סנטר
לא יתקיים בחודש מאי 2008
הירידים יתחדשו בחודש יוני 2008

ספריית התאחדות בולאי ישראל
תהיה סגורה למבקרים
החל מיום 2 באפריל 2008
ועד לתום תערוכת "ישראל 2008"

עמותת הבולאים חיפה מודיעה
החל מיום א', 3 בפברואר 2008,
המפגשים עוברים לקפיטריה בבית אבא חושי
רחוב אבא הלל סילבר 71
יזרעאליה, נוה שאנן,
המפגשים יתקיימו בשעות 13:00 – 18:00

תוכן העניינים

- מכתבים למערכת 3
- התקווה 4
- הנפקות חדשות בארץ 6
- אליפות העולם בבולאות 10
- בולי התעמולה של הווייטקונג 14
- יודאיקה 18
- עיר הקולנוע 21
- מנוחה נכונה 22
- פעילות בולאית בארץ. 24
- ערך נקוב: אפס 25
- הנפקות חדשות מחו"ל 26
- ספרים חדשים בספרייה 29
- חותמות דואר ישראל 30

סיפורים בנושא דואר ובולאות

<http://blog.tapuz.co.il/poststamps/>

סיפורה של גלויה

לעורך שלום,

בגיליון מספר 70 של שבל, בין התמונות שמוצגות בביקורת על ספר העוסק בחותמות של בתי הדואר ברחבי האימפריה העות'מאנית, צדה את עיני אחת הגלויות. המדובר בגלויה שנשלחה לראשון לציון מראש פינה, ונכתבה בשפה העברית.

הכותרת פונה לחברתה "לחברתי היקרה חביבה", ולעומת זאת בכתובת בלועזית כתוב חביבה ב-B. כאשר נוכחתי בשם המשפחה סגל, התחוורה לי הסיבה ואף נודע הקשר לראש פינה.

את הפרטים הקשורים לגלויה מצאתי בתוך "אלבום המשפחות" של מוזיאון ראשון לציון, שעלה לאוויר האינטרנטי בימים אלה:

חביבה סגל (1898-1995), "....למדה בבית הספר העממי (חביב) במושב. בת 12, נשלחה אל משפחת אביה בראש פינה ושהתה שם תקופת מה. מאז, בשובה לראשון לציון, החלו לקרוא לה 'חביבה' בבית דגושה, בהתאם לשפת בני הגליל.... במשך שלושים וחמש שנים, עבדה כקופאית בבית הקולנוע המשפחתי 'נעמן'...."

חביבה סגל נישאה לימים לישי בלקינד, וכילדה ראיתי אותה תמיד מוכרת כרטיסים בקופת בית הקולנוע "נעמן", שהיה בבעלות משפחת בלקינד. נעמן בלקינד ידוע כאיש מחתרת ניל"י שנתפש ע"י התורכים והועלה לגרודם בדמשק ועל שמו נקרא בית הקולנוע.

בברכה

ניצה וולפנזון

במקביל, אם תוכלו לענות לי על זה בצורה ברורה, אצלב תשובתכם ואראה אותה לעובדים הנ"ל, ולכל פקיד דואר אחר, במצב דומה. בכבוד רב

יצחק לב, ערד

תגובת המערכת

ביקשנו את התייחסות חברת הדואר לתלונה, וקיבלנו מגברת מירב לפידות, דוברת חברת דואר ישראל, את התשובה הבאה: ככלל, קיימות הנחיות ברורות בנושא החתמת בולים בסניפי הדואר השונים ומדי פעם אנו מרעננים הוראות אלו. אנו מצרים על מקרה חריג זה שאינו עומד בקנה אחד עם ההנחיות הקיימות בעניין זה. הנחנו את סוכנות הדואר לפעול בהתאם להנחיות ובמקביל הופץ חוזר נוסף לרענון ההנחיות.

חותמת אילת בתל אביב

בגיליון קודם של שובל פרסמנו את תלונתו של נתנאל מרחובות על התנהלות הדואר במצפה התת ימי באילת. אנו מביאים שוב את עיקרי התלונה:

לעורך שלום רב,

במצפה התת ימי באילת מותקנת תיבת מכתבים, ובשלט שעליה רשום, שמכתבים שישלחו באמצעות תיבה זו יוחתמו בחותמת מיוחדת של המצפה התת ימי. כשהגיעה הגלויה.... היא הייתה מוחתמת, אולם עם חותמת של תל אביב - יפו.

נתנאל רימר

תגובת המערכת

ביקשנו את התייחסות חברת הדואר לתלונה, וקיבלנו מגברת מירב לפידות, דוברת חברת דואר ישראל, את התשובה הבאה: הנהלת המצפה התת ימי באילת אחראית להוצאת הגלויות מהתיבה ולהחתמתן לפני משלוחן.

בבירור שקיימה מנהלת בית הדואר באילת עם נציגי המצפה התת-ימי עלה כי מדובר בטעות מקומית חד פעמית.

כמחווה התנצלות, הכינה מנהלת בית הדואר באילת שתי גלויות מבוילות בחותמת המצפה בתת-ימי ונשמח לשלוחן לנתנאל.

עדות ממחנה דכאו

לעורך שלום,

בגיליון מספר 70 של שובל הוצג בול אמריקאי חדש המוקדש לעיתונאית מרתה גלהורן, שסיקרה את שחרור מחנה דכאו. מאחר שאני ניצול מחנה דכאו, מעניין אותי לדעת מה כתבה העיתונאית על השחרור. במחנה דכאו היו כשלושים אלף אנשים, ובתוכם היינו כאלפיים יהודים, רובם חולים מוזלמנים. ביום 28 באפריל 1945 הודיעו שהאמריקאים מתקרבים למחנה. אספו את כל היהודים מהמחנה ואמרו שהנאצים רוצים להשמידו לפני שהאמריקאים יגיעו. למחרת העמיסו את כל היהודים על רכבת מחוץ למחנה, והרכבת זזה ממקום למקום. פתאום באה ידיעה שאזרחי דכאו מבקשים מהגרמנים שלא ישמידו אותנו, כדי שהאמריקאים לא ישמידו בתגובה את אזרחי דכאו.

בלילה הזה הרכבת ועצרה ליד מינכן, שם אמרו לנו בתחנת הרכבת שאנחנו חופשיים. כולם חיפשו מחסה ללינת לילה, ובבוקר התחלנו ללכת לכיוון האמריקאים. לקח זמן רב עד שפגשנו אמריקאים, ובדרך מתו מאות אנשים.

אני מבקש סיוע באיתור התיאור של הכתבת האמריקאית, ואפנה גם ליד ושם בנושא זה.

בתודה ובכבוד רב

מרדכי אדלר

לכלוך בולי הדאר
בידי פקידי הדואר

שלום,

אצלנו בקניון ערד יש סוכנות-דואר. היום נכנס לשם מישהו לשלוח חבילה ושמו לו עליה שלושה בולים בערך גבוה. לאחר הדבקתם והחתמתם כחוק, העבירה הקופאית קווים בעט על הבולים. כשהערתי לה על כך, שהבולים כבר הוחתמו בחותמת ואין להוסיף עליהם "חתימה" ידנית, התערב בעל העסק ואמר: "זה בסדר! אסור לעשות ככה רק על בולים במעטפות שבהוצאת השירות הבולאי"....

האם הוא צדק?

ואם לא, התוכלו להעביר בקשה מטעמכם לרשות הדואר (בגלולה ה"חדש") שתיידע את עובדיה, שאין לנהוג כך?!

התקווה

סיפור חיבורו והפצתו של ההמנון הלאומי משקף במידה רבה את אופן הקמתה של מדינת ישראל. מעורבים בו אנשים מוזרים וחולמים, קיבוץ גלויות תרבותי, סיוע חוץ של נדיבים נוצרים, חוסר פרגון, וריב על זכויות יוצרים.

מאת: משה רימר

תקוותינו

כל עוד שם עלי דרכיים שם שער יכת שאיה ובין חרבות ירושלים עוד בת ציון בוכיה	עוד לא אבדה תקותינו התקווה הנושנה משוב לארץ אבותינו לעיר בה דוד חנה
כל עוד שמה דמעות טהורות מעין עמי נוזלות לבכות לציון בראש אשמורות יקום בחצי הלילות	כל עוד בלבבו שם פנימה נפש יהודי הומיה ולפאתי מזרח קדימה עינו לציון צופיה
כל עוד רגש אהבת הלאום בלב היהודי פועם עוד נוכל קוה גם היום כי ירחמנו אל זועם	כל עוד דמעות מעינינו תרדנה כגשם נדבות ורכבות מבני עמנו עוד הולכים לקברי אבות
שמעו אחי בארצות נודי את קול אחד חוזינו "כי רק עם אחרון היהודי גם אחרית תקותינו"	כל עוד חומת מחמדינו עוד לעינינו מיפעת ועלי חורבן מקדשנו עין אחת עוד דומעת
	כל עוד הירדן בגאון גליו גדותיו גולן ולים כנרת בשאון בקול המולה פלון

אישה זקנה מגדרה סיפרה בזיכרונותיה, כיצד ניעור בוקר אחד אימבר משיכרוננו, כשהוא מוטל על החול ליד הצריף היחיד של המושבה וסביבו מספר בקבוקי יין. לאיכרים שהתרעמו על מלאי היין שהצליח לכלות, סיפר אימבר כי השתכר מרוב שימחה על השיר היפה "תקוותנו", שהצליח לחבר בלילה הקודם. אחד מוותיקי ראשון לציון השאיר תיאור מפורט, כיצד: "היה הדבר בשנת 1884, בביתו של פיינברג. הייתי פועל של פיינברג וגרתי בעליית הגג. ישבנו לשולחן, פיינברג, ברטה אשתו, אני, והצעיר אימבר. הוא ביקש כי יוגש לו בקבוק יו"ש, שתי וישב לכתוב. אחר כך קרא באוזנינו את השיר 'התקווה'."

סוף המאה התשע עשרה גברה מאוד תנועת היהודים לארץ ישראל, והפכה לשטף גדול, אותו אנו נוהגים לציין כתקופת העלייה הראשונה. בתקופה זו חובר השיר שתמצת את שאיפת הדורות, ורכש לו פופולאריות גוברת והולכת בקרב הקהילות הציוניות, עד שהפך רשמית להמנונה של מדינת ישראל.

נפתלי הרץ אימבר

מחבר השיר, נפתלי הרץ אימבר, נולד בשנת 1856, וכבר בנעוריו התגלו בו התכונות שילוו אותו כל ימיו. אימבר חיבב יין, חיבב נשים, ושנא עבודה קשה. את פרנסתו מצא במגוון עבודות מזדמנות, תוך שהוא נודד מעיר לעיר, ומחפש את מזלו. בעיקר חיפש אימבר תומכים עשירים, שיתפעלו מהיצירות אותן הפליא לחבר, יסכימו להזמין אצלו שירים ויתמכו בו מבחינה כספית.

בשנת 1882 התגלגל אימבר לאיסטנבול, בירת טורקיה, שם פגש בבני הזוג אוליפנט. לורנס ואליס אוליפנט, המיסיונרים הנוצרים, שתמכו והאמינו בשיבת היהודים לארצם ההיסטורית כחלק מגאולת העולם, מצאו בצעיר המשכיל ודובר השפות אדם כלבבם, ושכרו את שרותיו כמזכירו של לורנס אוליפנט. כאשר נסעו בני הזוג בהמשך אותה שנה לארץ ישראל, צרפו אליהם את מזכירם.

כעבור זמן מה עזב אימבר את מעסיקיו ושם לעיסוקיו משכבר הימים, כלומר לכתובת שירים ושתיית יין. בהליכה ברגל, או בטרמפ מזדמן בעגלה חולפת, עשה אימבר את דרכו אל אחת ממושבות היהודים, דוגמת ראשון לציון, או זיכרון יעקב. בהגיעו למקום ישוב, התאספו סביבו איכרי המושבה, שהיו צמאים למעט תרבות. אימבר נהג לרמוז כי גם הוא צמא, וכשהובא היין, ונפתלי לגם ממנו כוס או שתיים (או עשר), הוציא את מחברתו וקרא משיריו באזני האיכרים.

"תקוותינו"

אחד השירים שזכה להצלחה רבה בקרב הקהל הציוני היה שיר בשם "משמר הירדן", אולם גדול ממנו, ופופולארי עוד יותר, היה שיר צנוע, בן תשעה בתים, בשם "תקוותנו".

לנפתלי הרץ אימבר הייתה שיטה. את השיר "תקוותנו", שידע כי יזכה להערכה וכבוד, לא נהג לקרא ביום הראשון לשהותו במושבה. לאחר שהתארח זמן מה במקום, ולאחר שלגם אי אלו בקבוקי יין, נהג לקרא באזני האיכרים את "תקוותנו". האיכרים התפעלו מאוד ממיילת השיר, ואימבר, שהיה איש נדיב מטבעו, החמיא לאיכרים וסיפר להם כי את השיר הזה חיבר בלילה האחרון, בהשראת היישוב היפה בו התארח. אין פלא שביותר ממושבה אחת צמחה המסורת, הרואה בה את המקום בו התחבר ההמנון הלאומי.

אז היכן אם כך התחברה התקווה?

רמז לתשובה ניתן למצוא במודעה שפרסם אימבר שנים רבות מאוחר יותר. בשנת 1902, שהה אימבר ברובע העניים של ניו יורק, חסר כל כדרכו, ומשנורר בקבוקי יין מנדיבים, כדרכו. הוא פרסם מודעה בעיתון יהודי, בה ביקש תרומות למימון הוצאה מחודשת של ספר שיריו, וכתב:

"בן ארבעים ושמונה אנוכי היום... והיום נמלאו לי חמש ועשרים שנה מעת אשר שרתי את שיר "התקווה" אשר הרנין לבות כל הציונים. אך ישראל שכח את עושהו, ויוצרו מרחוק...".

אם נפחית עשרים וחמש שנים משנת 1902, נקבל את שנת 1877, חמש שנים טרם שהגיע בפעם הראשונה לארץ ישראל. מצד שני, אימבר ביקש תרומות מנדיבים, ואם לצורך כך יש להמציא יובל, לא אדם כאימבר יירתע מכך. שאלת המקום בו התחבר השיר כנראה שלא תבוא על פתרונה.

אך לא נקדים את המאוחר.

בשנת 1886, בהיותו בירושלים, פרסם אימבר מודעה בזו הלשון:

"למדפיסים חובבי ציון. ספר איתי בכתובים, אשר קראתיו בשם 'ברקאי' ותוכנו שירים שונים אשר שרתים על אדמת הקודש, על ישראל ועל יישוב ארץ ישראל ועל המושבות, כולם ברוח הלאומי. מי המדפיס החפץ לקנות ממני, יפנה אלי על פי תוויו, נפתלי הרץ אימבר, ירושלים".

תוך זמן קצר נמצא מו"ל שהדפיס את הספר והפיץ אותו בקרב קהילות חובבי ציון. מקרב כל השירים שבספר, משך השיר "תקוותנו" את עיקר תשומת הלב וזכה להצלחה רבה. השיר הופץ לעוד ועוד קהילות, הועתק במכתבים שנשלחו בין אנשי אגודת חובבי ציון, ונלמד בעיון רב בכינוסי הציונים.

עם הזמן, הוכנסו מספר תיקונים במילים המקוריות של התקווה. השינוי העיקרי הוצע בשנת 1905 על ידי מייסד הגמנסיה העברית הרצליה, ד"ר יהודה מטמן כהן. הוא היה זה שכתב את המילים אותן אנו שרים כיום, "התקווה (בת) שנות אלפיים", ו- "להיות עם חופשי בארצנו, ארץ ציון וירושלים".

גרסה אחרת נמצאת בזיכרונותיו של דוד יודלביץ, איש ראשון לציון, שכתב: "הכרנו (ישראל בלקינד, מרדכי לובמן, דוד יודלביץ) את אימבר, בשעת חברו את השיר, וגם הגהנו את השיר ועשינו בו תיקונים בסגנון הלשון שלו וגם בתוכן...". דוד יודלביץ כתב את זיכרונותיו כחמישים שנה לאחר התרחשות הדברים, וגם אם לא נחשוד בכוח זיכרונותיו של האיש, מן הראוי שנחשוד באימבר שמכר פעם נוספת את שירו לקהל חדש. (אגב, יודלביץ היה מודע לגרסאות השונות, אולם עמד על דעתו כי הסיפור שלו הוא הנכון. וכך כתב בזיכרונותיו: "הרינו רושמים פה את הדברים לזיכרון עולם, וכל מי שרוצה לפקפק, אלוהיו עמו").

ומניין המנגינה?

הספר "ברקאי", שהודפס בשנת 1886 והופץ בכל רחבי העולם היהודי, הגיע בשנת 1887 לידיו של **שמואל כהן**, שהתגורר בעיר אונגני שבמזרח רומניה.

שמואל כהן, שגדל כל ימיו במחוז מולדובה שבמזרח רומניה, זכר כי כילד, למד שיר נחמד בשם "העגלה והשוורים" (Carul cu Boi). את השיר חיבר משורר מקומי בשם פופוביץ, שהצמיד לשיר לחן עממי ישן שהיה מקובל וידוע באזור מולדובה. הלחן שהתנגן בראשו של שמואל כהן התאים למילות התקווה, וכאשר עלה שמואל כהן לארץ ישראל בשנת 1888, והתיישב בראשון לציון, לימד את יתר אנשי המושבה לשיר את התקווה על פי הלחן העממי הרומני.

כיצד הפך השיר להמנון מדינת ישראל?

הלחן הפופולארי התפשט במהירות בין המושבות בארץ ישראל, וכאשר נסע אחד ממסדי ראש פינה, משה דוד שוב, להופיע כחזן בקהילות אירופה, נודע השיר גם שם. הלחן החדש התפשט כאש בשדה קוצים בקרב הציונים בארץ ובחו"ל. בכל אספה חתמו את האירוע בשירת התקווה, והחל מן הקונגרס הציוני השישי, הוכר השיר כהמנון התנועה הציונית כולה. נעשו אמנם ניסיונות להצמיד למילות התקווה לחן מקורי יהודי, שיחליף את הלחן הרומני, אולם ניסיונות אלו לא צלחו והתקווה נשארה בצורה המוכרת לנו כיום.

בטקס הכרזת העצמאות, נחתם האירוע בשירת התקווה, והשיר הפך להיות בפועל להמנון המדינה. בשנת 2004 נחקק בכנסת חוק בו הוכרז רשמית על "התקווה" כהמנון מדינת ישראל.

במהלך השנים הועלו מעת לעת הצעות להחליף את ההמנון הלאומי בשיר אחר, מודרני יותר. מרבית ההצעות נדחו על הסף, ואף אחת מהן לא התממשה. בניגוד להמנונים של מדינות רבות בעולם, את התקווה לא בחרה וועדה, אלא הוא אומץ בידי העם שבחר להזדהות באופן ספונטאני עם מילות השיר. לפיכך ניתן לשער, כי לא יוחלף בעתיד הקרוב.

בעיצוב גיליונית הזיכרון שהוקדשה להמנון הלאומי, שילב השירות הבולאי שני מרכיבים מעניינים:

1. הבול נוקב בצורת מגן דוד. זו הפעם השנייה בה מנפיקה ישראל בול בצורה מיוחדת, וקדמו לה רק בולי חיות המחמד שהונפקו בשנת 1998.
2. שם ההמנון, "התקווה", הורכב מאותיות שנלקחו מכתב ידם של המנהיגים הציוניים. האותיות הלטיניות נלקחו מכתב ידו של חוזה מדינת היהודים, בנימין זאב הרצל, והאותיות העבריות נלקחו מכתב ידו של ראש הממשלה הראשון, דוד בן גוריון.

ומה עלה בגורלו של נפתלי הרץ אימבר?

בשנת 1909, חלה אימבר במחלה קשה. שנות השכרות הרבות נתנו בו את סימניהן, והוא נפטר ממחלתו כשהוא בן חמישים ושלוש שנים. בצוואתו, ביקש אימבר שיעלו את עצמותיו לקבורה במדינה היהודית, לכשתקום. צוואתו כובדה, ועם הקמת המדינה, הובא נפתלי הרץ אימבר לקבורה בירושלים.

יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל התשס"ח

זה למעלה מארבעים שנה הפכה ההנפקה השנתית של בול יום הזיכרון למסורת בבולאות הישראלית.

בשנת 1952 נוסף לראשונה, על שובל בול יום העצמאות הרביעי, הכיתוב "יום הזיכרון ללוחמי הקוממיות", ונוהג זה נמשך עד שנת 1959.

בשנת 1960 שונה מעט הנוסח, על מנת לכלול את החללים שנפלו בשנים שחלפו מאז מלחמת הקוממיות. בנוסח החדש נכתב "יום הזיכרון לחללי מלחמת הקוממיות וצה"ל".

שנה לאחר מכן, בשנת 1961, שונה שוב הכיתוב, והפעם נכתב בקצרה "יום הזיכרון לחללי צה"ל". נוסח זה נותר בעינו עד שנת 1965.

בשנת 1966 הפסיקו לציין את יום הזיכרון לחללי צה"ל על גבי הבולים שהוקדשו ליום העצמאות, ובפעם הראשונה הונפק בול מיוחד שהוקדש ליום הזיכרון לחללי צה"ל. בבול זה הוצג הגלעד למשחררי הגליל התחתון, וגם שנה לאחר מכן הוצגה בבול אנדרטה, והפעם האנדרטה לפורצי הדרך לירושלים.

החל משנת 1968 הוצגו בבולי יום הזיכרון לחללי צה"ל עיצובים סמליים שונים. מצב זה נמשך עד שנת 1974.

בשנת 1975 שבו בולי יום הזיכרון והציגו אנדרטאות לנופלים. (הגלעד ליד הכנסת (1975). האנדרטה לחללי חטיבה 8 (1976).

האנדרטה לחללי הצנחנים (1977). קיר הזיכרון בבית יד לבנים בפתח תקוה (1978). אנדרטת חיל הים באשדוד (1979). אנדרטת כביש הגבורה (1980).

בשנת 1981 שונה הכיתוב על הבולים. במקום "יום זכרון לחללי צה"ל" צוין על הבולים "יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל". על הבולים המשיכו להופיע אנדרטאות שונות. (אנדרטת בקעת הירדן (1981). אנדרטת חללי חיל השריון בעין זיתים (1982). אנדרטה לחללי אוגדת הפלדה (1983). יד לבנים הדרוזים (1984). אתר ההנצחה של חטיבת גולני (1985). אנדרטת חטיבת הנגב בבאר שבע (1986). אתר ההנצחה גבעת התחמושת (1987).

בשנת 1988, לרגל חגיגות הארבעים למדינה, הונפק בול עם עיצוב סמלי. עיצוב דומה שימש גם להכנת גיליונית הזיכרון ליום העצמאות.

לאחר ההפסקה הקצרה שבו בולי יום הזיכרון להציג אנדרטאות. (גלעד חיל האוויר בהר הטייסים (1989).

בשנת 1990 חל שוב שינוי בכיתוב, והפעם שינוי מינורי. המילה "זכרון" שעד כה נכתבה בכתיב חסר, החלה להירשם על הבולים בכתיב מלא "זיכרון". העיצוב המשיך להציג אנדרטאות (אנדרטה לחללי חיל התותחנים המרכז להנצחת חללי קהילת המודיעין (1991). יד לחללי משמר הגבול (1992). אנדרטת חיל הרפואה (1993). אתר ההנצחה לחללי חיל הקשר (1994). אנדרטה לחללי חיל החימוש (1995). אנדרטה משטרת ישראל (1996). אנדרטה לחללי חיל התחזוקה (1997).

בשנת 1998, שנת החמישים למדינה, הונפק בול בעל עיצוב סמלי.

האנדרטה לחללי הבדווים (1999). אנדרטת מתנדבי היישוב לצבא הבריטי (2000). האנדרטה לחללי הנח"ל (2001). האנדרטה לחללי חיל המשטרה הצבאית (2002). המשוריינים בדרך לירושלים (2003). גן הנעדרים בהר הרצל (2004). יד זיכרון לחללי נצר אחרון בהר הרצל (2005). אתר יד לשריון בלטרון (2006). אתר ההנצחה לחללי חטיבת גבעתי (2007).

השנה, שנת השישים למדינה, מונפק שוב בול בעיצוב סמלי. הפרח בצבעי הלהבה והעננים האדומים ברקע מסמלים את המלחמה ומחירה, בעוד היונים הלבנות

והשמים הכחולים מסמלים את התקווה לשלום.

נותר רק לצפות ולראות אם בשנה הבאה ישובו בולי יום הזיכרון ויציגו אתרים בארץ ישראל.

שישים לישראל

הבול מבוסס על הסמל הרשמי שעוצב עבור חגיגות השישים למדינת ישראל. הילד המשחק בסרט המתנפנף יוצר בתנועתו את המספר שישים.

דמות הישראלי

קשה להישאר אדיש למול הדמות המצוירת בבול.

הבול יונפק גם במתכונת של קונטרס עם עשרים בולי דבקיות.

בחירת הבול נעשתה במשאל אינטרנט בשיתוף עם פורטל YNET, בו התבקשו הגולשים להביע את דעתם ולתת את קולם לדמות אחת מתוך שלוש שהועמדו לבחירתם.

יהיו מי שיראו בדמות את הצעיר הישראלי העכשווי, הג'ינג'י החביב, המעודכן טכנולוגית, והמציג לראווה את סמלי הישראליות הפטרויסית (הסנדלים התנכית, מכנסי הצבא, הדגל והצעף בצבעי כחול לבן).

אחרים יבכו את אובדן התמימות אותה גילמה דמותו החביבה של שרוליק, וידגישו את הרישול הבולט של הדמות, ואת ההגזמה והצלקות שבהנפת הסמלים המייצגים את אושיות המדינה.

כך או אחרת, יש בבול זה את הפוטנציאל לעמוד במרכזו של דיון אמיתי על דמותו של הישראלי, ובזה חשיבותו. יש לקוות כי ימצא מי שירים את הכפפה ויזום דיון שכזה במקומות המתאימים.

נקודה אחת הראויה לתשומת לב עולה מהשוואת "הישראלי" שבבול הסופי לזה שהועמד לבחירה בפני הציבור. בציור המקורי הטילה הדמות צל בצורתה של המילה "ישראלי". בבול הסופי זהה הצל לדמותו של הישראלי.

האם יש בכך רמז נוסף להעצמת תחושת ה"אני" על חשבון תחושת ה"אנחנו"?

באחד הבולים מוצגת הרקפת, פרח בר יפהפה שנבחר לאחרונה כפרח הלאומי של ישראל. המדובר בצמח הגדל לרוב בין סלעים. לפרח של הרקפת צורה מיוחדת, כפופה, המבדילה אותו ממרבית פרחי הבר האחרים. אגדה מודרנית "מסבירה" את המבנה הכפוף של הרקפת, וקושרת את הפרח עם שלמה המלך. על פי האגדה, כשעלה המלך שלמה על כס המלוכה, ביקש להכין לעצמו כתר מלכות מפואר. הוא שלח שליחים בכל רחבי הארץ, שיאתרו בעולם הטבע צורות יפות הראויות לחיקוי, ועל פיהן יוכל לצקת את כתר. השליחים התאהבו בדמותה של הרקפת, שבאותם ימים צמחה באופן זקוף ובולט. גם המלך שלמה התפעל ממנה, וציווה להכין בדמותה את כתר.

יובל למכון הייצוא הישראלי

המכון הישראלי לייצוא ולשיתוף פעולה בין לאומי הוקם בשנת 1958, כגוף משותף לממשלת ישראל ולגורמים כלכליים פרטיים. המכון נועד לקדם את סחר החוץ של ישראל, ועשה זאת בהצלחה רבה ביובל השנים בהן הוא פועל.

פרחים ריחניים

לרבים מבולי ישראל המוצלחים ניתן היה להצמיד תארים ושבחים ללא כל חשש מהגזמה. חוש הראייה של האספן אכן יצא נשכר מעיון בבולים.

והפעם, לראשונה בישראל, ניתן יהיה להרעיף על הבולים שבחים הנוגעים גם לחוש נוסף, הוא חוש הריח.

שני בולי הפרחים, אותם עומד השירות הבולאי להנפיק לטובת גיליונות "הבול שלי", הודפסו עם בושם מיוחד המדמה את ריחם של הפרחים.

לימים, כששמעה הרקפת ששלמה המלך מת, נעטפה בצער עמוק, כפפה את ראשה

באבל על מות המלך האהוב, וכך נותרה באבלה עד עצם היום הזה. מדענים "חסרי דמיון" מספקים הסבר אבולוציוני למבנה הכפוף של הרקפת. מרבית הצמחים משתדלים להבליט את הפרח ככל יכולתם, על מנת למשוך את תשומת ליבם של החרקים, ולשכנע אותם להאביק את הפרחים. פרח כפוף ימשוך פחות חרקים ועלול להפסיד בתחרות על המשך הקיום.

לרקפת יש אסטרטגיה שונה מיתר הפרחים. במקום לפרוח באביב, בתקופה בה מרבית הצמחים פורחים, והתחרות על תשומת לב החרקים עזה, מעדיפה הרקפת לפרוח בחורף. בתקופה זו היא כמעט היחידה שפורחת, ולחרקים הרעבים אין ברירה אלא להעניק את כל כולם לרקפת. אבל לא פשוט לפרוח בחורף. יש גשם, רטוב, ואם לא נזהרים, הגשם ירטיב את האבקנים שבפרח ויהרוס אותם. הרקפת כופפת את ראשה, ומפנה את האבקנים היקרים כלפי מטה. כך מוגן תוכן הפרח מפני הגשם, והוא מוכן ומזומן לקלוט את החרקים שיאביקו אותו. בבוכל השני מוצג ורד, פרח התרבות הנפוץ ביותר בעולם. תיאורים של ורד תרבותי ידועים מזה כשלושת אלפים שנה, ומקובל להביא פרחי ורד במגוון של אירועים, הן כמתנת אוהבים, והן כזר ניחומים.

כרזות יום העצמאות

מאז יום העצמאות הראשון של מדינת ישראל, מופקת מידי שנה כרזה מיוחדת המדגישה את הנושאים העומדים על הפרק. עיון בכרזות מלמד על האתגרים בפניהם ניצבה המדינה, ועל המטרות אותן ביקשה להשיג. בכרזות המוקדמות בולט הקשר אל המסורת, ומרבית הרעיונות שאובים מן המקורות היהודיים. פסוקים דוגמת "הזורעים בדמעה ברינה יקצורו", ו"כיתתו חרבותם של המעצבים".

סמל המנורה מופיע גם בכרזה שהופקה בשנת 1968, כמסמלת את חידוש הנוכחות היהודית במקום המקדש, וגם בכרזה שהופקה בשנת 1979, השנה בה נחתם הסכם השלום הראשון של מדינת ישראל עם הגדולה באויבותיה, מצרים. בשנים האחרות מוקדשות הכרזות בעיקר לייצוג הנושא המרכזי עליו מחליטה וועדת השרים בממשלה. דוגמאות לכך ניתן לראות בכרזה משנת 1989, המציינת מלאת ארבעים שנה לעלייה הגדולה בראשית ימי המדינה, ובכרזה משנת 2006, שהוקדשה לעידוד פיתוח הנגב והגליל. ששת הבולים מאפשרים לראות את הכרזות זו בצד זו, ולהעריך במבט אחד את הדרך הארוכה שעברה מדינת ישראל, לטוב

ולרע, מאז ימי התום והמחסור של שנות העצמאות הראשונות, ועד ימינו אנו.

מעטפות דואר 24

השירות הבולאי מתכן להנפיק בזמן הקרוב שתי מעטפות מבוללות לטובת שירות "דואר 24".

מבט להנפקת מאי

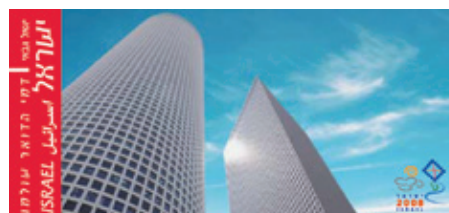
גלונית זיכרון - ירושלים של זהב

גלונית זיכרון - אחוזת בית בצוירי נחום גוטמן

תווית מאו"ר

תווית מס"ד

ילדים מציירים 60 לישראל

אליפות העולם בבולאות ישראל 2008

**מאמר רביעי לקראת תערוכת הבולים הבינלאומית שתיערך בישראל
בחודש מאי 2008, ובו יוצג מדגם מתוך עושר האוספים שישתתפו
באגפי התערוכה.**

מאת: משה רימר

הדואר מלאי גדול של בולים. על מנת למנוע מהגנבים את היכולת להרוויח ממכירת הבולים, הונחו מנהלי בתי הדואר להטביע על מלאי הבולים הדפסי רכב בדגמים שונים. הדפסי הרכב לא שינו את יעוד הבולים או את ערכם הנקוב, אולם שימשו כאמצעי לזהות את מקורם של הבולים במקרה של גניבה.

סוחר בולים תושב ניקרגואה, בשם ארנסטו האמר, נהג לשווק את בולי ניקרגואה החדשים לסוחרים בארצות הברית ובאירופה. על מנת להגדיל את עסקיו, קשר האמר קשרים עם פקידי ממשל ושכנע אותם להנפיק בולים חדשים לעיתים מזומנות. על פי בקשתו הנפיקה ניקרגואה בולים רבים, שחלקם כלל לא הועמד למכירה לציבור הרחב. האמר נהג להכין מעטפות מבוללות למכירה, ולמרות שהמדובר בפריטים פילאטליים מובהקים, הוא הקפיד לבייל את המעטפות בהתאם לתעריפים הנכונים לזמן המשלוח. במקרים רבים מהוות "מעטפות האמר" את התיעוד היחיד לקיומם של נתיבי דואר ותעריפים מסוימים.

(במאמר מוסגר ניתן לומר כי התופעה עליה מספר המציג דומה זו שהתרחשה בישראל בתקופת המעבר שקדמה להכרזת המדינה. גם מתקופה זו ידועים פריטים, שהוכנו על ידי סוחר בולים ממניעים פילאטליים, והמהווים תיעוד בלעדי של שירות שניתן בבית דואר זה או אחר).

לאור קשיים אלו, ואחרים שמפרט האספן, ניתן להעריך את היקף המחקר שנדרש על מנת לקבץ את התשניות הרבות המרכיבות את התצוגה.

שדים

ראשיתו של האוסף באתגר שהועמד בפני האספן לנסות ולהרכיב אוסף בולאי מצטיין בנושא פרובוקטיבי. עם הזמן, הפכה הבדיחה לעניין רציני, והאוסף הלך וגדל לכדי תצוגה ברמה בינלאומית.

פרקי האוסף מציגים את התייחסות החברה המערבית לשדי האישה מההיבטים הביולוגיים, התפקודיים והתרבותיים. האספן מציג את התפתחות החזה של האישה מילדות ועד בגרות, את השימוש בשדיים על ידי האישה להנפקת תינוקות, גירוי מיני, וצרכים אופנתיים. בפרק נפרד דן האספן בהיבטים רפואיים דוגמת טיפול במחלת סרטן השד, ובניתוחים פלסטיים. ובחלקו האחרון של האוסף מביא האספן מקבץ של התייחסויות לשדיים באומנות, במיתולוגיה, ובחיי היום יום.

יום 14 במאי 2008 תיפתח בגני התערוכה בתל אביב אליפות העולם בבולאות. בין אלפי מסגרות התצוגה יוכלו המבקרים למצוא עושר גדול של נושאים ורעיונות לאיסוף, מהם רבים שאינם מוכרים בדרך כלל לאספן הישראלי.

במאמר זה בחרתי להציג באופן מדגמי מספר אוספים מתוך אלו שהיו בתערוכה. אין המדובר בהכרח באוספים הטובים ביותר, אלא בניסיון להציג את המגוון הגדול בו יתקל המבקר בתערוכה.

בכוונת מכוון לא סידרתי את רשימת התצוגות על פי מדורים, ובסקירה יוצגו אוספים מרמות שונות ומדיסציפלינות איסוף שונות זה בצד זה. יש לקוות כי הצגת הדברים תגרה את הקורא לנצל את הביקור בתערוכה כהזדמנות מיוחדת במינה להעשרת הידע הבולאי וללימוד תחומי איסוף הרחוקים מתחום התעניינותו הרגיל.

דואר האוויר בניקרגואה

סיפור שירותי דואר האוויר בניקרגואה הוא סיפור מרתק, שמעורבים בו אינטרסים בינלאומיים, בצד שחיתות של הממשל המקומי, אסון טבע נוראי, בצד אינטרס כלכלי של סוחר בולים מקומי, ופשיעה גוברת בצד יכולת טכנית מוגבלת של תושבי ניקרגואה.

טווח הטיסה של המטוסים בשנים הראשונות של התפתחות התעופה היה מוגבל מאוד, והמטוסים נדרשו לנחות לעיתים מזומנות על מנת להצטייד בדלק. מיקומה הגיאוגרפי של ניקרגואה, במחצית הדרך שבין ארצות הברית ויבשת דרום אמריקה, הפך אותה לנקודת נחיתה טובה גם עבור מטוסי חברת התעופה "סקדטה" הקולומביאנית שטסו לצפון אמריקה, וגם עבור מטוסי "פאן אמריקן" שטסו דרומה. שירות דואר אוויר שהתבסס על קווי תעופה אלו נוסד בניקרגואה כבר במחצית שנות העשרים.

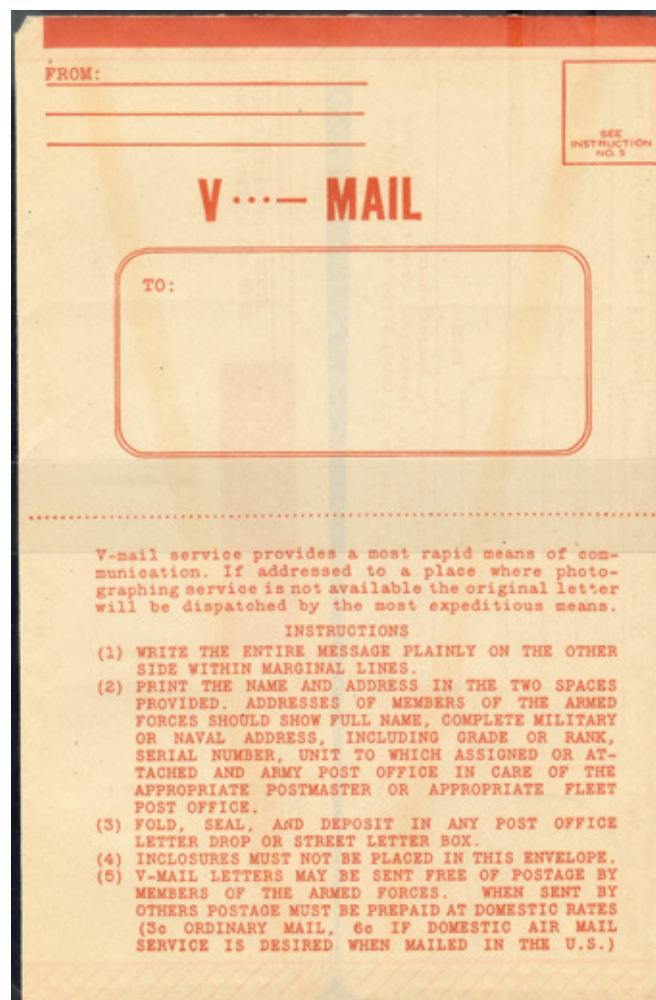
החוזים להעברת הדואר נחתמו בחיפזון, וחייבו את הממשלה בניקרגואה להיערך במהירות להנפקת בולים בערכים מתאימים. ההדפסה בוצעה בבתי דפוס מקומיים, וכתוצאה מכך נוצרו תשניות רבות המאתגרות את האספנים המתמחים בבולים אלו.

רעידת אדמה קשה שפקדה את ניקרגואה ביום 31 במרץ 1931 גרמה להשמדת חלק הארי של מלאי הבולים שהוחזק בבית הדואר המרכזי שבבוגוטה הבירה. המחסור חייב איתור פתרונות זמניים דוגמת שימוש בבולים חצויים ובהטבעת הדפסי רכב מקומיים.

גל של מעשי שוד שטף את ניקרגואה, בהם לקחו הגנבים מבתי

V-MAIL דואר הניצחון

בתקופת מלחמת העולם השנייה שירתו מיליוני חיילים אמריקאים בזירות לחימה שונות בכל רחבי תבל, וכולם ביקשו לשמור על קשר רציף עם משפחותיהם שנתרו מאחור. הממונים על הדואר הצבאי נאלצו להתמודד עם הצורך להעביר מיליוני דברי דואר, וזאת בתנאים של מחסור באמצעי תובלה וקשיים שנבעו מתנאי הלחימה. בנסיבות אלו בא לעולם "דואר הניצחון", או כפי שכונה בפי אנשי התקופה, V-MAIL. על פי שיטה זו כתב החייל, או בן משפחתו בארה"ב, את מכתבו על טופס מיוחד, שהועבר לתחנות השירות של דואר הניצחון, שם צולם הטופס במיקרופילם. סרט הצילום הזעיר נשלח אל תחנת שירות שבקרבת מקום שירותו של הנמען, שם פיתחו את הצילום בהגדלה והעבירו אליו את תמונת המכתב.

דוגמה לטופס עליו כתבו את המכתב שצולם בהקטנה

גם הבריטים הפעילו, בזמן מלחמת העולם השנייה, שיטה דומה, שנקראה על ידם בשם "אייגרף". באוסף שלו מציג האספן דוגמאות של פריטים מיוחדים הממחישים את היקף השירות של דואר הניצחון, ואת הקווים והיעדים בהם פעל. בין היתר מציג האספן גם את הדוגמאות העצובות של מכתבים שהוחזרו לשולח עקב נפילת המכתב בשבי האויב, או מותו בקרב. שירות "דואר הניצחון" לא היה אהוד על החיילים ובני משפחותיהם, בעיקר עקב העדר הפרטיות, והידיים הרבות שעבר המכתב עד שהגיע ליעדו. עם זאת, בתנאי המלחמה הקשים אפשר השירות את שמירת הקשר עם המשפחה, והעלאת מוראל הלוחמים בחזית.

הדפסי רכב בנושא לאוסף תמאטי

הדפסי רכב משמשים את האספן התמאטי כאמצעי להמחשת נקודה כלשהי בפיתוח של האוסף. הנסיבות בהן הוטבע הדפס הרכב, המסר המיוחד שהוא כולל, או התעריף המיוחד שנקבע באמצעות הדפס רכב, כולם יכולים להוות תוספת רצויה לתצוגה תמאטית.

אולם לא בזה אמורים הדברים באוסף שלפנינו. האספן נטל על עצמו משימה קשה, לנסות ולספר את סיפורם של הדפסי הרכב בבולאות כתצוגה תמאטית. תוכנית האוסף סוקרת את מגוון השימושים של הדפסי רכב במקומות שונים ובתקופות שונות, תוך אבחנה בין הדפסי רכב (OVERPRINTS), שינויי תעריף (SURCHARGES), שילוב של הדפסי רכב ושינויי תעריף, וחירור (PERFINS).

האספן מכנה את האוסף שלו בשם "שינויים", וזאת על מנת להדגיש את מהותו של הדפס הרכב, שנועד להכניס שינוי בבול המקורי לאחר מועד הנפקתו.

בפרק האחרון, זה הדן בבולים מחוררים, מציג האספן את הבולים כשהם נתונים בתוך כיסי הוויד שחורים, בעוד שביתר חלקי התצוגה הוא משתמש בכיסי הוויד שקופים. על פי כללי האופנה התקפים כיום בתצוגות בולאיות אין זה מקובל להשתמש בכיסי הוויד שחורים, והאספן נדרש להסביר כי העדיף להשתמש במקרה זה דווקא בכיסים השחורים וזאת על מנת להקל על הצופה להבחין בדגם של החירור.

תקופת ההיפר-אינפלציה בהונגריה

בתום מלחמת העולם השנייה הייתה הונגריה נתונה במצב כלכלי נורא, ובתקופה שבין יום 1 במאי 1945 ועד 31 ביולי 1946 השתוללה במדינה היפר אינפלציה הגרועה בהיסטוריה.

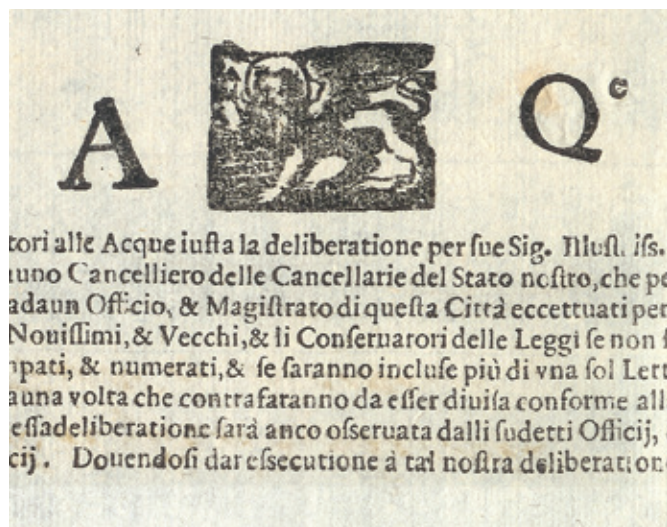
גם שירותי הדואר הושפעו כמובן מן התופעה הכלכלית הקשה, ובמהלך 15 חודשי האינפלציה השתנו תעריפי הדואר 27 פעמים. האספן מציג נתון זה כהמחשה לקושי בו נתקל בתייעוד התקופה הקשה. לדבריו, הציע הדואר ההונגרי ללקוחותיו 33 שירותים שונים שתומחרו בתעריף מיוחד, ובכל אחד מתעריפים אלו השתנה המחיר במהלך חודשי האינפלציה 27 פעמים.

נדרשו מן האספן עשרים ושבע שנים על מנת לקבץ את הפריטים המרכיבים את האוסף שיוצג בתערוכת "ישראל 2008". בין הקשיים בהם נתקל מונה האספן את העובדה, שככל הידוע לו, שרדו בעולם כארבע עשרה אלף מעטפות שנשלחו בתקופת האינפלציה, ורק מיעוטן באיכות המתאימה לתצוגה.

לא הייתה זו שיטה חדשה. כבר בשנת 1870, בזמן המצור הגרמני על העיר פריז, השתמשו הצרפתים בשיטה דומה על מנת להעביר מכתבים אל מעבר לקווי האויב. באוסף מוצגות מספר דוגמאות לפריטים שכאלו, שצולמו בהקטנה ונשלחו בעזרת יונים אל מעבר לקו הגרמני.

דואר מחנות השבויים ברוסיה במלחמת העולם הראשונה

להגיש את כל הפניות הרשמיות לפקדי הממשל השונים כשהן כתובות אך ורק על נייר מכתבים זה.

בשנים הראשונות נמכרו ניירות אלו לציבור באמצעות זכיון, שקנה את הרישיון למכור את הניירות לפרק זמן קבוע של שנתיים. בתקופה מאוחרת יותר חדלה הממשלה מנוהג זה, ומכרה את הניירות ישירות לציבור. ההכנסות ממכירת הניירות נמסרו ל"ממונה על המים", שתפקידו היה לטפל בנושא הצפות המים בעיר התעלות. על נייר המכתבים מופיע האריה המכונף, סמלה של וונציה, וצמד האותיות AQ, קיצור של המילה *acqua*, (מים).

האספן מציין כי באוסף שלו מוצגים 49 טיפוסים של נייר המכתבים הוונציאני, מתוך 88 הטיפוסים שהונפקו מאז שנת 1608 ועד שנת 1797.

האספנות התמאטית כנושא תמאטי

באופן מפתיע בחר אספן זה להתמקד בנושא מיוחד במינו, התפתחות האיסוף התמאטי. התצוגה סוקרת את הדרך שעברה על תחביב איסוף הבולים, ואת השלבים ההדרגתיים שהובילו לאיסוף התמאטי במתכונת המקובלת כיום.

תוכנית האוסף מורכבת במתכונת של ספר הדרכה לבולאי התמאטי. הפרק הראשון עוסק בהתפתחות הבולים ותחביב איסוף הבולים מאז התקופה שקדמה להמצאת הבול, ועד להתגבשות כללי האיסוף לפי נושאים. ביתר הפרקים עוסק האספן בכללי התצוגה והדרך בה יש להשתמש בפריטים שונים על מנת לגבש תצוגה תמאטית נכונה. לפחות מבחינה אחת יש לנושא כזה יתרון מוחץ מנקודת מבטו של האספן והמציג. הוא פטור מהתלבטות לגבי מידת התאמתו של פריט לנושא, שהרי הבול עצמו הוא נושא האוסף. נושא שכזה מאפשר לאספן לשלב בתצוגה כמעט כל פריט מיוחד שהצליח להשיג, ומקל מאוד את המשימה לחפש חומר מתאים. מצד שני, גם לשופטים יש את הזכות לצפות למצוא באוסף שכזה כמעט כל פריט בולאי נדיר ומיוחד שהונפק אי פעם עלי אדמות, ומעניין יהיה לראות כיצד יבואו שיקולים אלו לידי ביטוי בניקוד לו יזכה האוסף.

מומלץ לכל אספן תמאטי לקרוא את תוכנית האוסף הזה, ולבחון

לקראת סוף מלחמת העולם הראשונה הוחזקו למעלה משנים וחצי מליון איש במחנות שבויים ברוסיה. כמחציתם הוחזקו במחנות מעצר מרכזיים, והיתר, בעיקר העובדים המיומנים מקרב השבויים, הוחזקו בחוות ובערים קטנות בכל רחבי המדינה והועסקו בעבודות שונות. בחלקה הראשון של מלחמת העולם הראשונה לא ניתנה לשבויים הזכות להתכתב עם משפחותיהם, אולם עם הזמן נערכו הסידורים המתאימים שאפשרו את חידוש הקשר. על מנת להקל את עבודתם של הצנזורים הצבאיים, נאסר על השבויים לקבל או לשלוח מכתבים במעטפות סגורות, והם נדרשו לרשום את מכתביהם על גלויות מיוחדות שהודפסו לשם כך.

היקף הביקוש לטיפוסים אלו חייב עם הזמן להרחיב את מספר הגורמים שהורשו להדפיסם, ועל חלק מן הפריטים ניתן למצוא את שם בית הדפוס בו הוכנו.

בשנת 1918 נחתמו הסכמי החלפת שבויים בין רוסיה ובין גרמניה ואוסטרו-הונגריה, ומרבית השבויים שהוחזקו בחלק האירופי של רוסיה הוחזרו לבתיהם. אלו שהוחזקו בחלק האסיאתי של רוסיה, באזורים שהיו נתונים למרותו של הצבא הלבן שלא הכיר בהסכמי החלפת השבויים, נאלצו להישאר במעצר שנתיים נוספות. הלחימה בין כוחות הצבא הלבן והצבא האדום ברוסיה לא אפשרו מעבר דברי דואר דרך רוסיה האירופית, ומכתבי השבויים הועברו בקשיים מרובים דרך יבשת אמריקה. דברי דואר מתקופה זו הם נדירים מאוד.

האספן מציג באוסף את השלבים השונים שעברו שירותי הדואר במחנות השבויים, וחוקר את טיפוסי הגלויות שהודפסו לשם כך.

דת הג'איניזם

דת הג'איניזם היא אחת הדתות העתיקות בעולם, ומקורותיה נעוצים אי שם בעבר הרחוק של הודו הקדם אריאנית. תצוגה זו, שהורכבה בידי אספן הודי, פותחת בפני המבקר הישראלי צוהר לעולם תוכן שונה ומוזר, ויכולה להוות דוגמה לדרך בה יש לטפל בבניית תוכנית לאוסף העוסק בענייני דת ואמונה.

תוכנית האוסף פותחת בתיאור הסמלים של הדת, ועוברת להצגת העקרונות על פיהם פועלים המאמינים, והאלים להם הם סוגדים. הפרקים הבאים באוסף סוקרים את המקומות הקדושים לדת הג'איניזם, את הארכיטקטורה האופיינית לה, האישים המרכזיים בתולדותיה, והאירועים אותם חוגגים המאמינים על פי לוח השנה של הדת. האספן בחר לסיים את תוכנית האוסף בפרק בו הוא מציג את המסר של דת הג'איניזם לעולם.

הכלילים שקדמו למלרדי

בגיליון הקודם של שובל הוצג אוסף שעוסק בפריט המכונה "הפרש הקטן", פריט הנחשב לנייר הראשון שבביל מראש לצורכי דואר. באוסף הנוכחי מתמקד האספן הן בפריטים מטיפוס "הפרש הקטן", והן בגיליונות נייר המכתבים שהונפקו בוונציה החל מראשית המאה השבע עשרה.

בהנחיתו של הממונה על הכנסות המדינה, הדפיסה הרפובליקה של וונציה נייר מכתבים בעל ערך נקוב של 4 סולדי. הציבור נדרש

4. מיזוג בתי דואר, במיוחד כתוצאה מהתפשטות גבולות העיר ו"בליעת" כפרים סמוכים.
5. שינוי שמו של בית הדואר. שינו השם בוצע כאשר נוצר בילבול בין שני בתי דואר בעלי שם דומה. במקרים אלו מציג האספן פריטי דואר הנושאים גם את חותמת בית הדואר בשמו החדש.
6. שריפה, הובילה במקרים רבים לביטול בית הדואר שניזוק קשות באש. מאחר ומרבית סניפי הדואר היו בנויים מעץ, לא הייתה זו תופעה נדירה כלל.
7. הפרטה, שהחלה בעיקר בשנות השמונים של המאה הקודמת הובילה לסגירת בתי דואר רבים.
8. משרדי דואר צבאיים, שפעלו בעיקר בתקופת מלחמת העולם הראשונה ומלחמת העולם השנייה, ונסגרו עם צמצום מצבת החיילים המגויסים בתום המלחמה.
9. בתי דואר זמניים, שפעלו תקופות קצרות בסמוך לאתרי תיירות ונסגרו בסיום העונה.

אופניים

- באוסף זה ניתן לראות דוגמה לנושא לא יומרני, לתוכנית פשוטה, ולהצגה בהירה. האספן בחר לבנות את תוכנית האוסף בחלוקה לארבעה פרקים ראשיים:
1. המצאת האופניים, פרק בו מספר האספן על הצעדים הראשונים שעשו הממציאים, ועל השיפורים המתמידים שהוכנסו במרכיבי האופניים.
 2. עקרונות הרכיבה על האופניים, כולל דיון בנושא שיווי המשקל של הרוכב, הכוונת האופניים בעזרת הידיים המונחות על הכידון, והנעת כלי הרכב בעזרת הרגליים שעל הדוושות.
 3. השימוש היום יומי באופנים, בו מציג האספן את האופניים כמקור הנאה לילדים, ככלי תחבורה פונקציונאלי בערים הגדולות, כפעילות גופנית מומלצת לשמירה על כושר ובריאות, ועוד.
 4. רכיבה אתלטית, פרק המתמקד ברכיבה על אופניים כענף ספורטיבי תחרותי.

בולים שהונפקו בשנת 1894 לטובת שירות דואר מקומי שהעביר בעזרת רוכבי אופניים דואר לתושבים סביב העיר קולרידג' שבמערב אוסטרליה

בעזרתו לא רק את הדרך בה מימש האספן את תוכנית האוסף בדפי התצוגה, אלא גם את ההיסטוריה וההתפתחות של התחביב.

החברה הקולומביאנית גרמנית לתחבורה אווירית

המבנה הגיאוגרפי של קולומביה, המקשה מאוד על קיום תחבורה יבשתית אל חלק מהמדינה ההררית והמיוערת בצפיפות, סיפק את הדחף הראשוני להקמת חברת התעופה הראשונה שפעלה ביבשת אמריקה. בשנת 1919 הוקמה, ביוזמתה של קבוצת אנשי עסקים קולומביאנים וגרמנים, חברת התעופה שנודעה בשם "סקדטה". לצורך הפעלת שירותיה, קיבלה החברה זיכיון להנפקת בולי דואר מיוחדים, אותם נדרש השולח להדביק על המעטפה, בנוסף לבולי הדואר של המדינה.

מכתב שנשלח מקולומביה לגרמניה כשהוא מבולבול בול של חברת התעופה "סקדטה" ולשמאלו בול של קולומביה

בתערוכת "ישראל 2008" משתתפים שני אוספים העוסקים בתיעוד הפעילות הבולאית של חברת התעופה הזו. שני האוספים זכו בעבר במדליות זהב גדולות, ומעניין יהיה לבחון את הדרך בה בחר כל אספן להציג את הנושא, ולהשוות בין התוצאות שהושגו.

משרדי דואר "מתים" במערב קנדה

אספן זה שם לו למטרה לקבץ את המידע אודות משרדי דואר, בחלקה המערבי של קנדה, שנסגרו וחדלו לפעול מסיבות שונות. עיקר האוסף מורכב מפריטי דואר שטופלו באותם בתי דואר קודם לסגירתם.

האספן מציין שורה של סיבות שהובילו לסגירת בתי הדואר:

1. מיסוד שירות הדואר הכפרי. בשנת 1912 הוקם ביוזמת הדואר הקנדי שירות מיוחד שנועד להוביל ולאסוף דואר מביתו של כל אדם המתגורר במרחק העולה על חצי קילומטר מסניף דואר. לשירות, שהוצע בחינם, הצטרפו רבים בכל רחבי המדינה, והדבר הוביל לסגירתם של סניפי דואר רבים בכפרים ובערי השדה.
2. אי מציאת מחליף מתאים למנהל סניף דואר שעזב.
3. מיעוט אוכלוסיה, שלא הצדיק להמשיך ולהפעיל סניף דואר.

בולי התעמולה של הווייטקונג (החזית הלאומית לשחרור דרום וייטנאם)

מלחמת וייטנאם התרחשה בשנים 1957-1975 בין צפון-וייטנאם וארגון הווייטקונג הקומוניסטים, ובין דרום-וייטנאם הפרו-מערבית. בשנים אלו הנפיקה צפון-וייטנאם בולים לארגון הווייטקונג, שרובם לא היו אלא בולי תעמולה.

מאת: ד"ר אלי מועלם

המלחמה לעצמאות

אזור הודו-סין, הכולל כיום את הארצות לאוס, קמבודיה ווייטנאם, נכבש על ידי צרפת במחצית המאה ה-19. השלטון הצרפתי נמשך ברציפות עד לאמצע המאה העשרים, למעט תקופת הכיבוש היפני הקצר בזמן מלחה"ע השנייה. החל משנת 1889 הונפקו בולים משותפים לאזור זה, שנשאו את השם "הודו-סין" (Indochine), אם כי בחותמות הדואר הזדהו הארצות בשמותיהן.

שלה ולהיות בעלת השפעה באזור, הוחלט כי וייטנאם תחולק זמנית לשתי מדינות, שגבולן יהיה קו הרוחב 17°. בצפון הוקמה מדינה קומוניסטית בראשות הו-צ'י-מין והווייט-מין, שבירתה האנוי וסנקראה בשם "הרפובליקה הדמוקרטית וייטנאם" (צפון וייטנאם). בדרום הוקמה מדינה בראשות הקיסר הפרו-מערבי באו-דאי, שבירתה סייגון וסנקראה בשם "רפובליקת וייטנאם" (דרום וייטנאם).

חלוקת וייטנאם אמורה הייתה להיות זמנית, עד לקיומן של בחירות למנהיג לאומי שנקבעו ליולי 1956, אולם דרום וייטנאם חזרה בה מן ההסכם. בתמיכתה של ארה"ב, סירב ראש ממשלת דרום-וייטנאם, נגו דיין-דיים, שהפך לשליט המדינה לאחר שהדיח את הקיסר באו-דאי, לקיים את הבחירות, וזאת מחשש שהקומוניסטים יעלו לשלטון. קיומן של שתי מדינות וייטנאם היה לעובדה קיימת, ומכאן ואילך הפך האזור לאחת מזירות הקרב במלחמה הקרה הבין-גושית.

שמות שתי המדינות

שתי המדינות, צפון וייטנאם ודרום וייטנאם, החלו להנפיק בולים.

בבולי צפון וייטנאם נכתב: Viet-Nam Dan Chu Cong Hoa ("הרפובליקה הדמוקרטית וייטנאם").

VIET NAM
DÂN CHỦ CỘNG HÒA

הווייט-מין, תנועת ההתנגדות הקומוניסטית בהנהגתו של הו-צ'י-מין (1890-1969), שלחמה בכיבוש הצרפתי. הקרב האחרון במלחמת הודו-סין הראשונה נערך במאי 1954 בדיין-ביין-פו ובו הובס הצבא הצרפתי. בעקבות זאת התכנסו הצדדים, יחד עם נציגי המעצמות ונציגי מדינות נוספות שהיו מעורבות בסכסוך, לוועידה שהתקיימה בעיר ד'נבה, ובה הוחלט כי צרפת תפנה את כוחותיה ותעניק עצמאות מלאה לוייטנאם.

מעטפה שנשלחה מ-Haiphong ב-1949 מבולת בבולי Indochine.

חלוקת וייטנאם

בכדי למנוע מצב של מלחמת אזרחים בין הקומוניסטים למתנגדיהם, ובעידוד המעצמות, שכל אחת רצתה לשמור על האינטרסים

עם סיום מלחמת העולם השנייה, החלו תושבי הודו-סין להילחם לקבלת עצמאות מלאה מצרפת. באזורי קוצ'ין-סין, אנאם וטונקין, שהפכו אחר כך לוייטנאם, קמה תנועת

התעמולה בבולי וייטקונג

מלבד סדרה אחת המתארת פירות טרופיים הגדלים בדרום וייטנאם, כל הבולים שהונפקו הם בולי תעמולה מובהקים. ניתן למיין את הבולים לשלושה נושאים עיקריים:

קרבות מלחמת וייטנאם

תיאורי קרבות ומראות מלחמת וייטנאם הם בין המוטיבים העיקריים המופיעים על בולים אלו. בחלקם מופיעים מסרים אנטי-אמריקאיים, בדגש על קרבות בהם נחל הצבא האמריקאי מפלות.

פגיעה בספינה האמריקאית Card בנמל סייגון

פגיעה במטוסים אמריקאיים
בשדה התעופה Bien-Hoa

לוחמי וייטקונג על טנקים וגנמי"שים
שנלקחו שלל מן האמריקאים.

הקונגרס האמריקאי כל פעילות צבאית אמריקאית בהודו-סין.

המלחמה בין שני חלקי וייטנאם נמשכה, ובאפריל 1975 נפלה דרום-וייטנאם לידי כוחות הצפון והווייטקונג. איחוד וייטנאם הוכרז רשמית ביולי 1976.

הנפקת בולי וייטקונג

החל מיום 5 באוקטובר 1963 הנפיקה צפון-וייטנאם בולים לארגון "החזית הלאומית לשחרור דרום-וייטנאם" (ארגון הווייטקונג), וזאת לצורך שימוש באזורי הדרום שבשליטתו. בולים אלו הודפסו בהאנוי הבירה, והופצו על ידי Xunhasaba, הסוכנות הממשלתית הרשמית. הסוכנות הנפיקה גם מעטפות יום ראשון אותן לא ניתן היה להשיג בשטחי הדרום, אלא בהאנוי בלבד. סך הכול הונפקו עד ליוני 1976, 69 בולי וייטקונג.

בהנפקת בולי וייטקונג חלו עם השנים מספר שינויים:

- עד 1969 נשאו בולים אלו את השם Mat-Tran Dan-Toc Giai-Phong (MT DT GP) Mien-Nam Viet-Nam שפירושו "החזית הלאומית לשחרור דרום-וייטנאם". על הבולים הודפס ערך נקוב בדונג צפון-וייטנאמי.

- החל מיום 6 ביוני 1969, עם הקמתה של "הממשלה המהפכנית הזמנית של דרום-וייטנאם" על ידי צפון-וייטנאם, נשאו הבולים את השם Cong-Hoa Mien-Nam Viet-Nam שפירושו "רפובליקת דרום-וייטנאם".

- החל מיום 27.1.1973, מועד חתימת הסכם שביתת הנשק בפריז, החלו להדפיס על הבולים את הערך הנקוב בדונג הדרום-וייטנאמי.

ובבולי דרום וייטנאם נכתב: Viet Nam Cong Hoa ("רפובליקת וייטנאם").

מלחמת האזרחים בדרום

בשנת 1957, עם העלייה בהתנגדות לנגו-דין דיים, פרצה בדרום מלחמת אזרחים בין מתנגדי איחוד וייטנאם לבין הקומוניסטים, מצדדי האיחוד, שנתמכו על ידי צפון-וייטנאם, סין וברית המועצות. במהלך הקרבות החלה להתגבש בדרום המחתרת הקומוניסטית וביום 20.12.1960 היא הוקמה רשמית ונקראה בשם "החזית הלאומית לשחרור דרום וייטנאם" או "וייטקונג". יש לציין כי השם "וייטקונג" הוענק ע"י הלוחמים האמריקאים ואינו השם הרשמי של הארגון, אך לשם הפשטות אשתמש בו.

ארה"ב המשיכה לתמוך בדרום-וייטנאם ושלחה כוחות אמריקאים שילחמו יחד עם צבאה. עם כניסתו של צבא צפון וייטנאם למלחמה, בתמיכת סין וברית המועצות, החלו האמריקאים לבצע תקיפות רחבות בכל חלקי הצפון. הקרבות התרחבו לשטחה של לאוס, שם הותקף נתיב הו-צ'י-מין ששימש למעבר אספקה לכוחות הווייטקונג מהצפון לדרום, וכוחות אמריקאים אף פלשו לשטחה של קמבודיה.

מלחמת וייטנאם התרחבה ומעורבות ארה"ב הלכה וגדלה. כוחות הצפון והווייטקונג העמיקו את פעולות הגרילה שלהם באזור הדרום, וביום 6 ביוני 1969 הכריזה צפון-וייטנאם באופן חד-צדדי כי הממשלה הדרום-וייטנאמית אינה חוקית, והקימה את "הממשלה המהפכנית הזמנית של דרום-וייטנאם".

בעקבות האבדות הרבות שספגו האמריקאים בשדה הקרב (למעלה מ-58 אלף חיילים אמריקאים נפלו בוייטנאם), ובלחץ דעת הקהל האמריקאי והעולמי, הודיע הנשיא ניקסון על רצונו לסיים את מעורבות ארה"ב במלחמה, ולהעביר את הסמכויות המלאות לידי צבא דרום וייטנאם. הסכם שביתת הנשק נחתם בפאריז ביום 27 בינואר 1973, ובו נקבע כי ארה"ב תפנה את כוחותיה מוייטנאם. באותה שנה, אסר

כאן המקום לציין, כי במספר מדינות בעולם, בעיקר בעלי אידיאולוגיה קומוניסטית וסוציאליסטית, הונפקו בולי תמיכה בצפון וייטנאם הנושאים מוטיבים זהים.

בולי אישים

כשליש מבולי הוייטקונג מתארים שלושה אישים.

האדם שזכה להנצחה הרחבה ביותר הוא הו-צ'י-מין, מנהיג הוייט-מין ושלטיה של צפון-וייטנאם. במספר בולים מתואר הו-צ'י-מין כשהוא מוקף בלוחמי וייטקונג.

לנין, מנהיג המהפכה הסוציאליסטית בבריה"מ, הפך לדמות נערצת בצפון-וייטנאם ובקרב לוחמי הוייטקונג. במלאת מאה שנה להולדתו הונפקו לכבודו בולים בהם מופיעה דמותו של המנהיג ולצידו דגל הוייטקונג.

מלבד שני אישים אלו הוקדש בול אחד לדמותו של Nguyen Van Troi, חבר בארגון הוייטקונג שניסה להתנקש בחייו של שר

לרגל מלאת שלוש שנים להקמת הארגון, נושאת את הסיסמא: "עצמאות, דמוקרטיה, שלום וניטרליות" בשלוש שפות – אנגלית, ספרדית וצרפתית לצד דגל הוייטקונג.

מאוחר יותר, בסדרת בולים שנייה, נוספה המילה "שגשוג" לסיסמא זו.

מספר בולים מתארים הפגנות תמיכה לאיחוד שני חלקי וייטנאם על ידי אזרחים המניפים דגלי וייטקונג וסיסמאות.

מוטיבים סוציאליסטיים נוספים כוללים בעיקר חקלאים, פועלי תעשייה, בעלי מקצוע שונים וחיילים דוגמת סדרת בולי יצירות האומנות המתארות לוחמי וייטקונג שהונפקה ב-1968. גם אזרחים המצביעים בבחירות דמוקרטיות וחשאיות הוא מוטיב המופיע על בולים.

קרב Ấp Bắc המפורסם שנערך בדלתת המקונג, ובו השיג הוייטקונג את נצחונם הראשון.

באחד הבולים מתואר דגל הוייטקונג כחץ המבקע קסדת חייל שבה הרצועות מעוצבות בדמות הכיתוב USA.

מוטיבים אנטי-אמריקאיים דומים מופיעים גם על בולים שהונפקו על ידי צפון-וייטנאם לשימושה. ניתן לציין כדוגמה בול שהונפק על ידי צפון וייטנאם בשנת 1970, ובו מוצגים דגלי לאוס, קמבודיה, צפון וייטנאם והוייטקונג כשהם מפלחים קסדת חייל אמריקאי.

סיסמאות בשבח הסוציאליזם

צפון-וייטנאם וארגון הוייטקונג, שנתמכו על ידי סין ובריה"מ, היו בעלי אידיאולוגיה קומוניסטית. מוטיבים סוציאליסטיים וסיסמאות המזכירים את בולי מזרח-אירופה מופיעים על בולים רבים שכל מטרתם הייתה גיוס תמיכה בארגון הוייטקונג ובמאבק לאיחוד וייטנאם. סדרת בולי הוייטקונג הראשונה, שהונפקה

הונפקו הבולים האחרונים של צפון וייטנאם ושל הממשלה המהפכנית הזמנית והוייטקונג, והוקדשו לכבוד המושב הראשון של האסיפה הלאומית המאוחדת. היו אלו בולים בעלי עיצוב זהה, המתארים את מפת וייטנאם המאוחדת, והסיסמאות "וייטנאם - עצמאית, מאוחדת, סוציאליסטית" ו"וייטנאם - המולדת, העם".

"וייטנאם - עצמאית, מאוחדת, סוציאליסטית"
- הבול האחרון שהונפק לוייטקונג.

ביום 2 ביולי 1976 אוחדו רשמית שני חלקי וייטנאם למדינה אחת, שנקראה "הרפובליקה הסוציאליסטית וייטנאם" ועל בוליה מופיע הכיתוב Viet Nam - Buu Chinh ("דואר וייטנאם"). לקראת סוף 1976 פסק לחלוטין שיווק בולים מכל סוג שהוא ונותר השימוש בבולי וייטנאם המאוחדת בלבד.

לסיכום

בפני האספן המתמחה בנושא בולי וייטקונג פרוש כר נרחב למחקר ולהרחבת האוסף, וזאת למרות שהונפקו 69 בולים בלבד.

התנאים הקשים בהם הייתה שרויה צפון וייטנאם, ואמצעי ההדפסה הפרימיטיביים בהם השתמשה, גרמו לטעויות רבות בבולים. שגיאות ייצור דוגמת תזוזות צבע או חוסר צבע מסוים, כיתוב חסר, הבדלי צבעים וגוונים, והבדלי שינון, נפוצות מאוד. כמו-כן, נוסף על גבי מספר בולים הדפס רכב של המטבע המקומי, דבר המעשיר הן את גיוון הבולים והן את הנאת האספן.

מעטפה מבוללת בבול הוייטקונג שנשלחה
מ-Cholon ל-Thu Duc ב-1976 (התמונה
מוצגת באדיבות Joe Cartafalsa)

איחוד וייטנאם

באפריל 1976, החלה הממשלה המהפכנית הזמנית של דרום-וייטנאם לתכנן את האיחוד הפורמאלי של שני חלקי וייטנאם. המטבע אוחד ונקבע כי Xu צפון-וייטנאמי אחד שווה לחמישה דונג דרום-וייטנאמיים (דונג אחד מחולק למאה Xu). ביום 24 ביוני 1976

ההגנה האמריקאית, רוברט מק'נמרה והשגריר הנרי לודג' בעת ביקורם בדרום-וייטנאם. ואן טרוי נתפס והיה הראשון שהוצא להורג. דמותו הפכה לסמל המאבק של צפון-וייטנאם לשחרור הדרום ושל קבוצות שמאל רבות בעולם.

שימוש דוארי בבולי הוייטקונג

כוחות הוייטקונג הקימו באזורי הדרום שהיו בשליטתם מערכת תקשורת ענפה, שכללה שירותי טלפון, טלגרף ודואר.

בולי הוייטקונג שהונפקו נועדו לשימושם של הלוחמים אנשי כוחות הוייטקונג, אולם בפועל מכתבים שנשלחו על ידי כוחות אלו היו פטורים מבול. המכתבים עברו צנזורה וסומנו באות K (צנזורה = Kiem Duet).

מעטפה מאולתרת ללא ביול עם חותמת K
(צנזורה) שנשלחה מלוחם וייטקונג לבת זוג
ב-1968. החור במעטפה נגרם מקליע M-16.
(התמונה מוצגת באדיבות Joe Cartafalsa)

נדיר מאוד למצוא מכתבים, שנשלחו בתקופה שעד לחודש מאי 1975, והמבוליים בבולי הוייטקונג. מהתכתבות אישית שניהלתי עם שני מומחים לבולי וייטנאם והוייטקונג, John Carroll ו-Joe Cartafalsa, החברים ב-Society of Indo-China Philatelists, נמסר לי כי ידוע על מספר מעטפות מהשנים 1973-1974, שנשלחו ממחוז Quang Tri כשהן מבוללות בבולי הוייטקונג עם הדפס רכב של המטבע המקומי. כל המעטפות מקורן מאותה יחידת וייטקונג. כמו-כן, ידועה מעטפה אחת מ-1970 שנשלחה מצפון-וייטנאם והמבוללת בבולי הוייטקונג. נראה, כי יותר משימוש בולי הוייטקונג כבולי דואר למשלוח מכתבים, שימשו אלו כשופר תעמולתי של השלטון הקומוניסטי הצפון-וייטנאמי.

- ביבליוגרפיה:
- 1) J. Desrousseaux and T. Klewitz: North Viet-Nam's wartime mail in the south. The Indo-China Philatelist, January 1977.
 - 2) E. E. Toops: The Viet-Cong postal system. The Indo-China Philatelist, November 1983.

מאת: אריה לין

נדבנים באוסטרליה

אוסטרליה אינה נכללת ברשימת המדינות המנפיקות בולי יודאיקה בנדיבות, אם כי ניתן למצוא כמה כאלה באלבומי יודאיקה. השנה נתבשרנו על שני בולי דיוקן, שהופיעו באוסטרליה (23.1.08) לכבודם של מהגרים יהודים שעשו חיל, התעשרו, והביעו תודתם לצבור באוסטרליה במיני מפעלים פילנתרופיים.

מעניין כי למרות שיחסית לאוכלוסיית אוסטרליה, היהודים ודאי שאינם מהווים מחצית מן האוכלוסייה, בסדרת הפילנתרופיים הוקדשו שניים מארבעת הבולים ליהודים...

בול אחד הוקדש לויקטור סמורגאן ורעייתו לוטי סמורגאן, שניהם בבול אחד, בתמונה ביתית – הוא יושב בכסא והיא תומכת מאחוריו. סמורגאן, יליד אוקראינה (1913) היגר לאוסטרליה בשנת 1927, עם משפחתו. אביו פתח באוסטרליה אטליז לבשר כשר. יחד עם אחיו בנה רשת חנויות ומפעלי תעשיה בתחומי פלדה, נייר, מזון, עצים, פלסטיק ועוד.

תרומתו של ויקטור סמורגאן לחברה באוסטרליה היא גדולה מאוד, במיוחד בתחום הרפואה הציבורית. קיים אגף על שמו

בביה"ח הממלכתי, הכולל מרפאות לטיפול בעיניים ובשמיעה. מספר מבני ציבור בעיר מלבון קרויים על שמו של ויקטור סמורגאן ובעודו בחיים, כשהוא בגיל 95, זכה בבול דואר מיוחד כחלק מסדרת "אגדה אוסטרלית". רעייתו לוטי פעילה בחיי התרבות באוסטרליה, היא פטרונת נדיבה במיוחד בתחום האמנות הפלסטית, והגלריה הלאומית לאמנות בעיר קנברה קרויה ע"ש לוטי וויקטור סמורגאן.

פרנק לוי (LOWY) נולד בשנת 1930 בצ'כוסלובקיה, וחווה על בשרו את שואת יהודי אירופה. בשנת 1946 עלה לישראל, שם למד חשבונאות בלימודי ערב, במקביל לפעילותו במחתרת כנגד הבריטים. בשנת 1951 היגר לאוסטרליה, בה החל את דרכו הכלכלית בהקמת עסק לאספקת כריכים למעדניות ברחבי העיר סידני, ובשנת 1974 הפך לבעל הרשת קניונים הגדולה באוסטרליה.

פרנק לוי פיתח תעשייה ענפה במיוחד בתחום היהלומים. הוא יו"ר קבוצת ווסטפילד, שברשותה מפעלים רבים לרבות המרכז המסחרי העולמי בשם ווסטפילד. פרנק לוי הוא איש ציבור פעיל

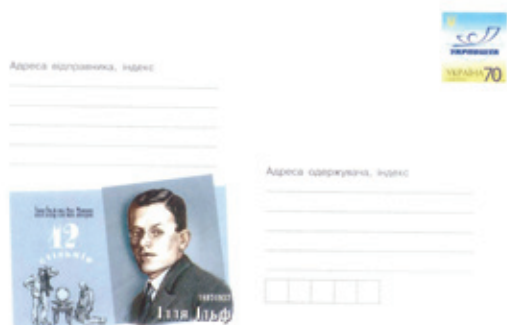

מאוד באוסטרליה ומשמש יו"ר במוסדות רבים לרבות יו"ר הפדרציה האוסטרלית לכדורגל.

לוי הוא פטרון קבוע, שנידב במהלך השנים עשרות מיליוני דולרים לאוניברסיטאות ומוסדות מחקר. על תרומתו הגדולה לאוניברסיטה קיבל תואר ד"ר כבוד.

איליה אילף הוא פיינזילברג

ההומוריסטן הסובייטי איליה אילף, הופיע באיגרת דואר בצורת כליל מאויר בדיוקנו. האיגרת הונפקה ביום 11.9.07.

אילף הוא הפסיאודונים הספרותי של איליה פיינזילברג, יהודי אוקראיני שהתפרסם כסופר סובייטי, ופרסם מספר ספרים חשובים. הוא נולד באודסה וחלק מזמנו עשה במוסקבה, שם הרבה לכתוב בשיתוף עם ההומוריסט יבגני פטורב. בין הנובלות המפורסמות ביותר שכתב ניתן למנות את הספר "12 הכיסאות", שתמונה ממנו מופיעה על המעטפה בצמוד לתמונת הדיוקן שלו. לעברית תורגמו ספריו "עגל הזהב" ו-"12 הכיסאות". הוא נפטר בגיל צעיר כשהוא רק בן 40 (1897-1937).

לנדאו ופרנק – ברוסיה

רוסיה ניצבת בראש רשימת המדינות המנפיקות בולי יודאיקה, במיוחד בתחומי המדע והאמנויות. גם השנה צפויים שם מספר פריטים, כאשר שני הראשונים מוקדשים למדענים איליה פרנק ולב לנדאו, שצוינו בבולי דיוקן.

באיטליה – אוליבטי

בתחילת 2008 זכינו בשלושה פריטי יודאיקה באיטליה: שתי חותמות שהוקדשו לשואה, בערים שונות וביוזמת שונות ובול זיכרון ושתי חותמות שהוקדשו לאבי מכונות הכתיבה אוליבטי.

קאמיליו אוליבטי נולד למשפחה יהודית מאיבריה שליד טורינו באיטליה. הוא הקים, יחד עם בנו אדריאנו, את המפעל לייצור מכונות הכתיבה הידועות בשם אוליבטי. קאמיליו (1868-1943) החל את פיתוח המכונה עם מספר עובדים והגיע לאימפריה שהפיצה את תוצרתה בלמעלה משמונים מדינות. חלק מהמפעל לייצור מכשירים אלקטרוניים נמכר לג'רל אלקטריק. בעת מלחמת העולם השנייה הצליח לשרוד באיטליה, אבל אחרי שביתת הנשק של ה-8 בספטמבר נאלץ לעזוב את איבריה, ולעבור לאזור בשם ביילה, שם נפטר בבית חולים בדצמבר 1943. הבול האיטלקי והחותמת הוקדשו ליובל המאה למפעל אוליבטי.

איליה מיכילוביץ פרנק (1908-1990), זכה בפרס נובל בפיזיקה בשנת 1958. אחד משלושה מדענים סובייטים שזכו יחד פרס. השניים האחרים הם פ. חרנקוב ואיגור תאם (לא יהודים).

לב דוידוביץ לנדאו, שבעבר הופיע בבולי דואר גם מחוץ לרוסיה, הוא יליד העיר בקו (1908-1968). לנדאו הוא מדען בעל שם בין-לאומי, שזכה בפרס נובל בשנת 1962 על פיתוח תיאוריות מתמטיות. הוא ניסח תיאוריות רבות בפיזיקה, ונכתבו עליו מספר ספרים.

בגרמניה – הונדרטואסר

הונדרטואסר, הצייר האוסטרי שהתפרסם בסגנונו המיוחד, צוין באחרונה בגרמניה בחותמת אירוע הנושאת את שמו בגרמנית. החותמת הוטבעה לרגל תערוכה מיצירותיו שנערכה בעיר נורטינגן.

אגב, הייתה שמועה שהונדרטואסר מתכחש למוצאו היהודי, אבל הדואר האוסטרי מצא לנכון דווקא לציין את היותו ממוצא יהודי בפרסום שיצא כחומר רקע לבולים שהונפקו לכבודו של הצייר האוסטרי - יהודי החשוב והנודע.

בפרגוואי – בני ברית

דואר פרגוואי הקדיש אשתקד בול זיכרון מיוחד וחותרמת אירוע לרגל מלאות 50 שנה לארגון בני ברית המקומי. הבול החדש, שהופיע ביום 29.5.07, מראה את סמל בני ברית של פרגוואי, המורכב ממנורת שבעת הקנייים מסוגננת. בחותמת האירוע צוין יובל ה-50 על גבי סמל המנורה.

פיזור זה של הקהילות היהודיות בא לידי ביטוי בעיצוב הבול החדש, בו שילב המעצב מספר עיגולים כחולים המסמלים את הקהילות השונות.

החנוכה נועדה, לדברי המעצב, לסמל את האמונה היהודית כי גם בתקופות בהן קיימים קשיים פיזיים, אין לאבד את התקווה. אורות החנוכה הם העדות לאמונה כי האור עתיד לנצח את כוחות האופל.

יחד עם הבול הוכנו שתי חותמות מיוחדות, שיוטבעו החל מיום ההנפקה, 17 במרץ. על אחת החותמות מצוירת חנוכה, ועל השנייה מופיע, מסיבה שאינה ברורה, ספר ועל כריכתו הכותרת "רומן בלשי".

כמקובל בבלגיה, מתחיל הבול להימכר לציבור במכירה מוקדמת בבית דואר אחד ברחבי בלגיה. המכירה המוקדמת של בול הקהילה היהודית תתקיים ביום 15 במרץ 2008, ושתי החותמות, בעיצוב מעט שונה יוטבעו גם באירוע זה.

בול חדש לקהילה היהודית בבלגיה

בשנת 1808 הוציא נפוליאון בונפרטה כתב הצהרה בו הגדיר את זכויותיהם של היהודים, ואת הכללים לשילוב היהודים בחברה הנוצרית האזרחית. במלאת 200 שנה להצהרה זו, תנפיק בלגיה ביום 17 במרץ 2008 בול מיוחד שיוקדש לקהילה היהודית בבלגיה.

כאשר הכריזה בלגיה על עצמאותה בשנת 1832, היא אימצה את הצהרתו של נפוליאון והכירה בזכויותיהן של הקהילות היהודיות. בין היתר בא יחס זה לידי ביטוי במתן זכויות מיוחדות לרבנים היהודיים, בדומה לאלו שניתנו לאנשי הכמורה בכנסייה הקתולית.

בבלגיה כיום יש שבע עשרה קהילות יהודיות. שבע מהן בבריסל בירת בלגיה, והיתר מפוזרות בערים אחרות דוגמת גנט, ליאז', ואוסטנד.

לקראת תערוכת ישראל 2008 יצא לאור ספר חדש, שנכתב על ידי קפטן יעקב שבתאי. בספר מוצגת עבודת מחקר על סדרת בולי דואר עברי. בעבודה זו מיפה המחבר את ההדפסות השונות של בולי דואר עברי, תוך מתן תשומת לב מיוחדת להתאמה בין צמדות הגלופה ובין שורות השבילים.

The Doar Ivri Issue

Printings and Settings Handbook

The Doar Ivri Number 1

Captain Yaakov Shabtai

A comprehensive study of the Doar Ivri Issue

Printings and Settings

by Control Blocks and their corresponding Tab Rows.

The study contains updated Lists of the nine denominations, Control Blocks and Control Distances, Settings by Tab Rows and Tab Distances and single Tab types and its varieties. All the lists are incorporating perforation, paper type and thickness, color shades and are supported by hundred colored illustrations.

The study is based on personal knowledge, on eight private collections, on three Doar Ivri philatelic archives (Tsachor's, Gilbov's and Author's), on monographs (Haifa Study Circle, Major S. Denfield, Milton Levisson and Dr. Stephen Rothman and Yacov Tsachor), on articles and catalogues. A huge amount of information from four hundred and twenty auction catalogues of eighteen auction houses since 1965, and five special Doar Ivri sales (the Luis Brambila, the Leo Gilbert, the Eng. Egon Stein, the Dr. Stephen Rothman collections and the Otte Wallish archive).

The personal knowledge is based on a thirty five years of Doar Ivri collecting that was demonstrated at National and World Stamp Exhibitions. The author's Doar Ivri Exhibits obtained National Grand Prix in 1991, four FIP Gold Medals (Granada 1992, Singapore 1995, Israel 1998 and Australia 1999, Two Large Gold Medals (Bangkok 2003 and Espana 2004). Felicitations of the FIP International Jury were received twice, at Phillexfrance 1989 and Bangkok 2003.

Captain Yaakov Shabtai

עיר הקולנוע

חותמת של מקום יישוב בשם "סינמה" חושפת סיפור מרתק על יוזמה וחזון

מאת: זוהר נוי

החליט כי זה הזמן לצאת לחופשה, ולנצל את קו הרכבת החדש כדי להגיע עד לעיר חלומותיו, הוליווד.

הייתה זו שנה מוצלחת מאוד בחווה של צ'פלין, הוא הרוויח למעלה משמונה מאות דולר, ויכול היה להרשות לעצמו לבלות את כל החורף בקליפורניה. המפגש עם הוליווד, שעשתה באותן שנים את צעדיה הראשונים לביסוס מעמדה כמרכז תעשיית הסרטים, עורר בצ'פלין את המחשבה שגם הוא יכול להקים תעשיית סרטים בקנדה.

בשובו לחווה עם חברתו לחיים, החל לתכנן את פיתוח האזור. הוא הקים חנות כלבו, והגיש בקשה לפתיחת סניף דואר ישיר את הפועלים בסביבה. כשנשאל על ידי הנהלת הדואר מה יהיה שמו של סניף הדואר (דרישת חובה מכל מי שביקש לפתוח משרד דואר), השיב ללא היסוס כי שם המקום הוא "סינמה".

צ'פלין החל לכתוב סיפורים ותסריטים אודות החיים באזור הצפון, והציע אותם לאולפני הסרטים בהוליווד. הוא פרסם בעיתונים רבים ברחבי קנדה מודעה, בה הודיע כי הוא מחפש עובדים חרוצים, גברים, נשים וילדים, לעבודה בחווה. הוא הציע למעוניינים משרות של מגדלי ירקות, מגדלי עופות, חלבנים, חוטבי עצים, כובסים, אופים, בנאים, טבחים, כתבנים, מנהלי חשבונות, פקידים, ומורים.

בסוף המודעה צירף צ'פלין שורה המודיעה לקוראים כי אלו שיתקבלו לעבודה "עשויים להשתתף בסרטים". למתעניינים הודיע צ'פלין כי כוונתו לקיים מבחני בד בהם יבחר את אלו המתאימים להופיע בסרטים שיפיק.

עלייתה ופילתה של סינמה

החווה של צ'פלין צמחה במהירות. בשנת 1924 הוא התגורר בה לבד עם בת זוגו, שניהלה את סניף הדואר שפתח. שנה לאחר מכן כבר היו בחווה 20 איש, ובשנת 1928 גרו במקום כחמישים פועלים, מהם בעלי משפחות. במקום הוקם מלון דרכים, וגם מן החנות הפיק צ'פלין רווחים נאים.

כל אותה העת המשיך לייצר צ'פלין לנסות להגשים את חלומו, ולהקים תעשיית קולנוע. הוא הרבה לראיין את הפועלים ואת המבקרים בחווה, בניסיון לקבל רעיונות לסרטים המבוססים על חייהם, והוא הקים חברת הפקות בשם "פרויקט מושבת הסרטים", אולם מכל זה לא יצא דבר, וצ'פלין לא הצליח להפיק אפילו סרט אחד.

ככל שחלף הזמן, ותעשיית הסרטים לא התממשה, החלו פועלי החווה להתייאש ולעזוב. מסיבה שאינה ידועה הפסיד צ'פלין בשנת 1948 את הזיכיון על סניף הדואר. לייצר צ'פלין נפטר בשנת 1955 והוא כבן שמונים.

אספן תמאטי המבקש להציג באוסף שלו חותמת ממקום יישוב ששמו מתאים לכאורה לנושא האוסף, חייב לוודא כי ההתאמה אינה מקרית, וכי העיר קיבלה את שמה מסיבה הקשורה אך היא קשר הדוק לנושא בו מתמקדת התצוגה.

לפיכך, כשהגיעה לידי מעטפה ועליה חותמת מעיר ושמה "סינמה", החלטתי להרחיב מעט את ידיעותי על העיר, ולברר מה הייתה הסיבה שהיא נקראה בשם זה.

"דוקטור" צ'פלין מתנחל בקנדה

ראשיתו של הסיפור בשנת 1912, כשהחלה סלילת מסילת הברזל באזור קולומביה הבריטית שבמערב קנדה. בחור אמריקאי צעיר בשם ליידי צ'פלין הצטרף לפועלי הרכבת והועסק כאחראי לטיפול בלמעלה ממאה סוסים של חברת הבניה. למרות שלא היה בעל הכשרה כוונתו, חלק מתפקידו היה לנתח את הסוסים שנפצעו, ובראיונות שהעניק שנים רבות לאחר מכן הכתיר צ'פלין את עצמו בתואר ד"ר.

בשנת 1915 נקלעה חברת הבניה לקשיים, הכסף אזל, והעבודה על מסילת הברזל הופסקה. צ'פלין, שהתאהב בנוף היפה, החליט שלא לעזוב את האזור. הוא רכש לעצמו שטח אדמה גדול בסמוך לנהר פרייזר, והקים חווה חקלאית. הוא שכנע קרובת משפחה רחוקה להצטרף אליו ולסייע לו בניהול החווה, אותה תיאר באוזניה כגן עדן בצפון. הוא גידל ירקות, הקים רפת עם פרות חולבות, והתפרנס יפה ממכירת תוצרת חקלאית למחנות העבודה של פועלי מסילות הברזל שעבדו בסביבה.

מחשבות על קולנוע

בשנת 1918 התחדשה העבודה על קו מסילת הברזל, ובשנת 1921 הגיעה המסילה עד סמוך לחווה. צ'פלין, שכל ימיו היה חובב קולנוע,

מנוחה נכונה

גליונית זיכרון תערוכת "ישראל 2008" פותחת צוהר למידע
על נוכחות יהודית באי הנידח נורפולק שבאוקיינוס השקט

מאת: משה רימר

שהתפרסמו בפרשת "המרד על הבאונטי". כיום נמצא האי נורפולק
בחסות אוסטרליה, ומתגוררים בו כאלפיים ומאה תושבים.

משמאל: הדוכס מאדינבורו, סאלי קדש, קפטן מארק פיליפס (בעלה
של הנסיכה אן), המלכה אליזבת השנייה, ברני, בעלה של מרי
קריסטיאן-ביילי, שהדריך את המלכה בעת ביקורה בנורפולק.

בכל תולדותיו לא היה האי נורפולק קשור בדרך כלשהי למדינת
ישראל, ולא שיחק כל תפקיד בתולדות העם היהודי. דבר זה הקשה
מאוד על מנהלי הדואר בנורפולק לאתר נושא משותף לשתי המדינות.
הפתרון התגלה בדמותה של מצבה מבית הקברות של האי, ועליה
סמל מגן דוד.

המרדף אחר המידע

כאשר קיבלתי את הציור הראשוני של גליונית הזיכרון העתידה להיות
מונפקת בנורפולק, ביקשתי לברר פרטים על האדם ששמו מופיע על
המצבה. השם סאלי קדש לא אמר לי דבר, וגם חיפוש בשלל ספרי עזר
ומאגרי מידע ממוחשבים לא הניב כל תוצאות.

מנוע החיפוש "גוגל" היה היחיד שהועיל, אם כי באופן תמוה ביותר.
הופנית אל יומן רשת (בלוג) המנוהל על ידי גברת חביבה, תושבת
האי נורפולק, הנוהגת לספר בו על חייה הפרטיים, תחביבה, והאירועים
החברתיים בהם היא משתתפת. אותה גברת, ששמה מרי קריסטיאן-

הרקע להנפקת הפריט

לכבוד תערוכת הבולים הבינלאומית, העתידה להתקיים בישראל
בחודש מאי הקרוב, החליטו מנהלי הדואר של האי נורפולק להנפיק
גליונית זיכרון מיוחדת הנושאת את סמל התערוכה. נוהג זה נפוץ
ומקובל במקומות רבים בעולם, ובמיוחד באותן מדינות המבססות חלק
משמעויות מהכנסתן על מכירת בולי דואר לאספנים, והמחפשות כל
הזדמנות להנפיק בול דואר או גליונית זיכרון בעלי פוטנציאל שיווק.
המדינה המנפיקה מנסה לרוב לעצב את הפריט הבולאי כך
שיתייחס לנושא בעל עניין משותף לה ולמדינת היעד בה מתקיים
האירוע. גם בדואר נורפולק בחרו הגורמים האחראים להנפקה בדרך
זו, וחיפשו נושא שיתאים לשיבוץ בגליונית.

האי נורפולק

נורפולק הוא אי קטן השוכן במערב האוקיינוס השקט, במחצית הדרך
שבין ניו זילנד וקלדוניה החדשה. מאז שנת 1788 ועד לשנות החמישים
של המאה התשע עשרה שימש האי נורפולק כמושבת עונשין אליה
הובאו הפושעים הגרועים ביותר, אלו שהמשיכו לפשוע גם במחנות
הכליאה שבאוסטרליה. התנאים הנוראיים בהם הוחזקו האסירים הביאו
לפירוק מושבת העונשין, אולם המבנים העתיקים נותרו במקום, ותושבי
האי מקווים שיוכרו כאתר מורשת עולמית.

בית המגורים המשופץ של סאלי קדש (עומדת מאחורי מלכה
אליזבת השנייה). משמאל, מוחה את מצחו, הלורד מאונטבאטן.

בשנת 1856 התיישבה באי קבוצת אנשים שפונתה מן האי
פיטקרן. מרבית החברים בקבוצה זו היו צאצאים למשפחות קציני הצי

ביילי (Mary Christian-Bailey), מנהלת בית הארחה באי נורפולק, ועוסקת כתחביב בעבודות רקמה, ובאיסוף חפצי נוי. באחד הרישומים שכתבה מרי ביומן הרשת שלה, היא פרטה את חפצי הכסף המצויים ברשותה, ובין היתר סיפרה על סט כפיות הכסף היפות שקיבלה כמתנת נישואין מגברת אנגליה ששמה היה סאלי קדש.

עשרה, תקופה בה התגוררו בו פקידי ממשל בריטיים בכירים. בשנת 1974 ביקרה המלכה אליזבת השנייה באי נורפולק, יחד עם בעלה, הדוכס מאדינבורו, ואחרים מבני משפחת המלוכה. אחד האתרים אותם פקדו במהלך הביקור הקצר היה ביתה המחודש של סאלי קדש.

בתמונות שצולמו באותו ביקור ניתן לראות את בעלת הבית

(שהייתה נמוכה מאוד) ולהתרשם ממראה אופייני של בית קולוניאלי בריטי מן המאה התשע עשרה.

תושבי האי שהכירוה זוכרים את סאלי קדש כ"ליידי" אמיתית, במלא מובן המילה, כאישה נמרצת ופעלתנית, וכאדם חביב וידידותי.

סאלי קדש נפטרה בתחילת שנות השמונים, ונטמנה בבית הקברות המטופח של נורפולק, השוכן על שפת הים בחלקו הדרומי של האי. המדובר בבית עלמין ישן מאוד, ששימש לקבורת ראשוני הנפטרים מבין האסירים של מושבת העונשין במאה השמונה עשרה.

מאחר ואין בנורפולק קהילה יהודית, טיפלה הכנסייה הקתולית המקומית בקבורתה של סאלי קדש.

סאלי קדש הורישה עם מותה סכום כסף גדול לקרן מיוחדת, המנוהלת על ידי מועדון רוטרי המקומי, והמסייעת לנזקקים תושבי

האי, ובמיוחד לאוכלוסיית הקשישים.

לסיכום

סאלי קדש תוארה כאצילית, נדיבה וחברותית, אולם לא תכונות אלו הן שהקנו לה את הזכות לבול דואר. דווקא העובדה שהיא הנפטרת היהודייה היחידה באי נידח, הובילה להנצחתה על פריט בולאי.

קצה חוט זה הוביל אותי אל מסכת של החלפת מסרים אלקטרוניים עם מרי קריסטיאן-ביילי (שגם היא מצאצאיו של קריסטיאן, סגן מפקד הספינה "באונטי", ומנהיג המרד המפורסם). למרות הפתעתה על השאלות המוזרות שהגיעו אליה מעברו האחר של כדור הארץ, הייתה מרי חביבה מאוד, סיפקה לי מידע רב על חייה של סאלי קדש בנורפולק, ואף שלחה לי את התמונות בהן היא מופיעה.

סאלי קדש

סאלי קדש הייתה גברת שהתגוררה בנורפולק משך מספר שנים, מאז סוף שנות השישים ועד ליום פטירתה בתחילת שנות השמונים. היא הייתה יהודייה שהגיעה מאנגליה, שם ניהלו היא ובעלה חברת אחזקות בשם "מיל היל אחזקות". סאלי קדש היגרה לנורפולק לבדה, לאחר שהתאלמנה מבעלה.

זמן מה התגוררה סאלי קדש בבית הארחה שבניהולה של מרי קריסטיאן-ביילי, עד שהושלמו השיפוצים בבית בו בחרה להתיישב. היא שיפצה בכספה את אחד המבנים העתיקים ששרדו ממושבת העונשין ההיסטורית של האי נורפולק, ובתמורה קיבלה את הזכות להתגורר במבנה לכל ימי חייה.

סאלי קדש ריהטה את ביתה המחודש בפריטים עתיקים אותם ייבאה מאנגליה, והחזירה לבית את מראהו המקורי מן המאה התשע

בגליונית הזיכרון ניתן לראות את נופו הירוק של האי ואת עצי האורן החסונים, בהם השתמשו הבריטים כתרנים לספינותיהם. עצי האורן היו הסיבה ליישוב האי במאה ה-18, והאורן מופיע כיום על דגל המושבה.

מפגש מציגים חברי איל"ת

ביום 10 בינואר 2008 התקיימה במוזיאון אלכסנדר לדואר ובולאות פגישה של בולאים חברי האגודה הישראלית לבולאות תמאטית, המציגים בתערוכות בולים. בפני החברים הוצג אוספה של מיכל פייבל העוסק בנושא "דינוזאורים".

מיכל זכתה בתקופה האחרונה להישגים נאים מאוד, ובמיוחד יש לציין את זכייתה במקום הראשון בקרב אוספי הנוער בתערוכת "בופילקס 2007".

כל מי שנכח בפגישה יכול היה להבין מיד מהיכן נובעים ההישגים. בבטחון עצמי שאינו נופל מזה של מציגים המנוסים ממנה בהרבה, עמדה מיכל בפני הקהל והסבירה על נושא הדינוזאורים ועל השיקולים שהנחו אותה בארגון התצוגה.

יש לקוות כי מיכל תהווה דוגמה לילדים ובני נוער אחרים, הן בעצם העיסוק בבולאות והן בהישגים המצוינים אליהם הגיעה.

בולי תל אביב (י. צחור) בע"מ TEL-AVIV STAMPS. (Y. TSACHOR) LTD.

מכירה על פי הצעות מחיר בכתב (Mail Auction)

מוקדמים, מנדט, מנהלת העם, דאר עברי
ישראל, חו"ל, יודאיקה, גלויות, ספרים
קטלוג מאויר חינם

ת.ד. 16218 תל-אביב, טלפון: 03-5226294, פקס: 03-5245088

ערך נקוב: אפס

שירותי הדואר בהולנד נוהלו על ידי הממשלה עד שנת 1989, מועד בו הפכה חברת הדואר לחברה פרטית. כעבור זמן מה, התפצלה חברה זו, שעסקה הן בהובלת דואר והן בשירותי טלפוניה, לשתי חברות נפרדות. החברה שטיפלה בדואר, ונקראה בשם PTT Post, תכננה להנפיק מניות לבורסה, וחטיפשה דרכים לפרסם את מדיניותה העסקית. עם ההנפקה, הפכה חברת הדואר של הולנד לחברת הדואר הראשונה בעולם שהנפיקה מניות ונסחרה בבורסה.

בינואר 1997 החלה החברה להפיץ מידי שנה לכל בתי האב בהולנד חוזר, בו הסבירה את מדיניותה ופרטה את שירותיה. שנה לאחר מכן, ביום 12 בינואר 1998, צורף לחוזר השנתי דף ובמרכזו בול מדבקה בעל ערך נקוב 0 (אפס). הספרה אפס עוצבה בצורת תכשיט המשובץ אבנים יקרות.

בכיתוב שסביב הבול נאמר:

- בול זה שווה 80 סנט ביום בו תונפק חברת הדואר בבורסה.
- תכשיט זה תקף כבול דואר למכתב בתוך הולנד שמשקלו עד 20 גרם.

תאריך ההנפקה לא צוין בחוזר, ולמעשה התבקשו הצרכנים להמתין להודעה נוספת שתשלח אליהם בהמשך ותודיע על היום בו ניתן יהיה להשתמש בבול.

בתחילת חודש יוני 1998 הודיעה חברת הדואר שביום 29 ביוני 1998 תתבצע ההנפקה.

באותו יום, ובאותו יום בלבד, יכול היה כל אזרח הולנדי לנצל את בול האפס שבשרותו על מנת לשלוח מכתב בתוך המדינה. ליום אחד בלבד עלה ערכו של בול האפס לשמונים סנט.

למרות קביעה זו, ידועים מכתבים שנשלחו כשהם מבויילים בבול האפס גם בימים אחרים, לפני ואחרי התאריך הקובע.

משה רימר

פתרון החידה מגיליון מספר 70 "מי מכיר את תל אביב?"

מימין לשמאל מופיעים בבול המבנים הבאים:

- הים התיכון וקו החוף המוכר של יפו
- מגדל שלום מאיר
- בית הכנסת הגדול באלנבי
- מגדל פלטינום ברחוב הארבעה
- מגדל האופרה
- אצטדיון יד אליהו
- מגדל דיזנגוף
- מגדל אירופה-ישראל (בית יב"מ)
- תחנת רכבת השלום
- מגדל אפריקה-ישראל
- תיאטרון הבימה
- בית אמות משפט
- בניין המטכ"ל
- מגדלי עזריאלי
- הבית המשוער ברחוב הירקון
- מוזיאון תל-אביב
- מגדל מרגנית בקרייה
- מלון הילטון
- מגדלי יו
- בית אסיה
- בית אמריקה
- תחנת הכוח רדינג על גדת נחל הירקון

בהגרלה שנערכה זכו בפרסים בולאיים הפותרים הבאים:

אליאור שפר, תל אביב.
יחיאל קומט, רמת גן.

כלי נגינה בשווייץ

בסדרה בת ארבע בולים, שהונפקו ביום 26 בפברואר 2008, מציגה שווייץ שורה של כלי נגינה מסורתיים ומודרניים כאחד. לצד הכינור והאקורדיון מוצגים בבולי הסדרה גם הסקסופון והגיטרה החשמלית.

יובל השישים לנשואי המלכה בניו זילנד

בשנת 1840 קיבלו עליהם ראשי השבטים המאורים את מלכת בריטניה כשליטת האיים, ומאז מוגדר המלך, או המלכה, כראש המדינה בניו זילנד. ביום 20 בנובמבר 2007 הנפיקה ניו זילנד שני בולים המציגים מלאת שישים שנה לנשואי המלכה אליזבת השנייה ופיליפ, הדוכס מאדינבורו.

השנה הבינלאומית למען כדור הארץ

שנת 2008 הוכרזה על ידי האו"ם כשנת פעילות למען כדור הארץ, וצ'כיה מצטרפת למאמץ לשמירת הסביבה על ידי הנפקת בול מיוחד ביום 20 בפברואר 2008.

בחודש פברואר מידי שנה מתקיים באוסטרליה שבוע העלאת המודעות לחשיבות תרומת האיברים. צעדים אלו הביאו למצב בו למעלה משבע מאות אלף איש נרשמו כתורמי איברים להשתלה. הבול מדגיש את חשיבות התרומה כמתנה העילאית שיכול אדם להעניק.

עיטורי עץ מסורתיים בקלדוניה החדשה

ביום 5 בדצמבר 2007 הונפק באי קלדוניה החדשה שבאוקיינוס השקט בול המתאר קישוט עץ מיוחד ועתיק המאפיין את האומנות המקומית.

מעבר לערכו האומנותי, מעורר הפריט עניין בדרך בה הגיע לתצוגה במוזיאון המקומי, לאחר שעבר מיד ליד משך שנים רבות. העיטור נרכש לפני עשרות שנים על

ידי אספנית אמריקאית, ולאחר מותה הועמד למכירה פומבית בארצות הברית. הוא נרכש על ידי אספן של אומנות פרימיטיבית, וכעבור מספר שנים נמכר שוב למוזיאון אומנות בפריז. בשנת 2006 הצליח המוזיאון של קלדוניה החדשה לרכוש את הפריט ולהשיבו למקומו הטבעי.

תשעים שנה לעצמאות אסטוניה

ביום 24 בפברואר 1918 הופץ ברחבי אסטוניה מסמך מודפס ובו ההכרזה על הפיכתה של המדינה לדמוקרטיה עצמאית. מאז עברו על אסטוניה מהפכים רבים ותקופות כיבוש ממושכות, עד שקיבלה שוב את עצמאותה בעשור האחרון של המאה העשרים.

במלאת תשעים שנה להכרזת העצמאות, מנפיקה אסטוניה ביום 23 בפברואר 2008 בול מיוחד לציון המאורע. על הבול מופיע עץ אלון חסון, המסמל את החוזק והעמידות של תושבי אסטוניה.

חיות הבר בנסיכות אנדורה

בלב אירופה הצפופה מתקיימים בצד האזורים המיושבים גם שטחים פתוחים בהם יש בעלי חיים שונים, דוגמת השועל וחזיר הבר, להם הקדישה אנדורה שני בולים שהונפקו ביום 28 בינואר 2008.

עידוד לתרומת איברים באוסטרליה

ביום 5 בפברואר 2008 הקדישה אוסטרליה בול מיוחד, כחלק ממסע הסברה לעידוד תרומת איברים.

100 שנים למיסוד משחק הוקי קרח

בישראל החמה משחק הוקי קרח אינו פופולארי, אולם בשווייץ זהו אחד המשחקים האהובים ביותר. לציון מלאת מאה שנה להקמת האיגוד המרכז את הפעילות בספורט זה, מנפיקה שווייץ ביום 4 במרץ בול בעיצוב יפה המציג את רגע הבקעת השער, שאיפתו של כל שחקן הוקי קרח.

שווייץ מארחת טורניר כדורגל

לא רק בהוקי מתעניינים השווייצרים, וביום 4 במרץ יונפק בול המציג את מבנה מגרש הכדורגל.

פסטיבלים דתיים בסינגפור

ביום 29 בפברואר 2008 הנפיקה סינגפור סידרה יפה בת 12 בולים המציגה מגוון של פסטיבלים עממיים שמקורם בחגים דתיים. חלק מן הפסטיבלים, אלו שמקורם בעולם הנוצרי והמוסלמי, מוכר יותר לקורא הישראלי, בעוד אחרים, שמקורם בדתות המזרח, נראים שונים ומסתוריים.

דוגמה לחג שכזה הוא "דיוואלי", או חג האורות, שנועד לציון את ניצחון הטוב על הרוע, וההשכלה על הבערות. מקורו באחד הסיפורים הידועים והאהובים ביותר במיתולוגיה ההודית.

15 שנים לבחירת מנהיג צפון קוריאה

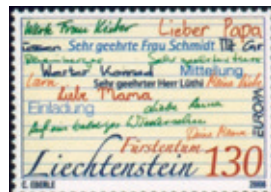
ביום 9 באפריל 2008 תציין צפון קוריאה מלאת 15 שנים ל"בחירות" בהן עלה לשלטון קים ג'ונג השני, "מנהיג העם, יושב ראש המפלגה, מפקד הצבא, וסמל הניצחון והתהילה של העם בצפון קוריאה".

כתיבת מכתבים בבולי ליכטנשטיין

שנת 2008 הוכרזה על ידי אירופה כשנת המכתב, בה מעודדים את הציבור לחזור ולכתוב זה לזה מכתבים אישיים, כאלו "של פעם", על נייר, בכתב יד.

ביום 3 במרץ 2008 מנפיקה ליכטנשטיין בול שמטרתו להזכיר כיצד נראה דף הכתוב בכתב ידו של אדם אהוב.

התזמורת הפילהרמונית של לוקסמבורג

ביום 18 במרץ 2008 מנפיקה לוקסמבורג בול מיוחד לציון מלאת 75 שנה להקמת התזמורת הפילהרמונית.

100 שנות מלחמה במחלת השחפת

בסוף המאה התשע עשרה הגיעה מחלת השחפת באיי פארו למימדים של מגיפה. במיוחד נפגעו במחלה הדייגים, שנאלצו לשהות יחד בספינות הדיג הצפופות, ודי היה באדם חולה אחד כדי להדביק את יתר אנשי הצוות.

כדי להילחם במחלה הוקם בשנת 1908 סנטוריום, ובהמשך ננקטה שורה של צעדי מנע, דוגמת חיסונים ובדיקות תקופתיות. צעדים אלו הביאו לירידה דרמטית בתפוצת המחלה.

בבול שהונפק באיי פארו ביום 11 בפברואר 2008 נראה הרופא ד"ר מגנוסן מבצע שיקוף ריאות לדייג צעיר.

כלניות, כלניות...

בעולם הטבע מצויים הפרחים האדומים במיעוט יחסית לכל יתר הצבעים, מאחר ומרבית החרקים אינם מסוגלים לראות את הצבע האדום, ואינם מאביקים פרחים בצבע זה. קיומם של פרחים אדומים מותנה בהימצאותן של חיפושיות המאביקות את הפרחים.

אחד הפרחים האדומים הבולטים ביותר בנוכחותם בטבע הוא פרח הכלנית. ביום 6 במרץ 2008 מנפיקה קפריסין סידרה בת ארבעה בולים המוקדשת לכלנית, ומראה את הפרח היפה בשלל צבעים.

אירלנד מציינת יובל לאסון תעופה

ביום 6 בפברואר 1958 התרסק בתאונה אווירית במינכן שבגרמניה מטוס נוסעים. עשרים ושלושה אנשים נספו באסון, ובהם שמונה שחקני כדורגל, חברי קבוצת מנצ'סטר יונייטד.

אחד השחקנים בקבוצה, היה ליאם ווילאן, יליד דבלין שבאירלנד. ליאם היה שחקן מצטיין, שניבאו לו עתיד מבריק ככוכב כדורגל, אולם כל זה נקטע עם מותו בתאונה. ביום 4 בפברואר 2008 הנפיקה אירלנד בול מיוחד לזכר השחקן המצטיין ושאר הנספים באסון התעופה.

דברי שבח לתפוח אדמה

ביום 26 בפברואר 2008 הנפיקה שווייץ בול המשבח את תפוח האדמה, אחד ממאכלי היסוד ברבות מן הארצות בעולם.

תודה על תרומת בולים לנוער

לגב' רוזי זילברשטיין לזכרו של מרדכי (מת) ישראלי ז"ל
לד"ר אברהם אריאל, מנתניה
לאורי עץ חיים, מקיבוץ עין חרוד איחוד
למוריס כץ לזכרה של חנה כץ ז"ל
למשה קול-קלמן, מקיבוץ להב

דואר קנדה הנפיק מידי שנה בול וגליונית זיכרון שהוקדשו לבעל החיים המתאים מן האסטרולוגיה הסינית. כל אחד מן הבולים מצטיין במבנה ייחודי, וכך גם הבול החדש שהונפק בצורה ייחודית ומעניינת.

דגל טריטוריות צרפת באוקיינוס ההודי

הטריטוריות הצרפתיות של אוסטרליה ואנטארקטיקה כוללות שורה של איים המפוזרים ברחבי האוקיינוס ההודי, והמנוהלים יחד במעמד של טריטוריה מעבר לים. ביום 1 בינואר 2008 הונפקו בשטח זה

בולים ועליהם דגל הטריטוריה. דגל זה אומץ בשנת 1956, בסמוך למועד ההכרזה על הישות המנהלית המשותפת לאיים. למעשה אין מדובר בדגל לאומי (שהרי מדובר בטריטוריה השייכת לצרפת), אלא על דגלו האישי של מושל הטריטוריות.

את הדגל עיצב אדם בשם Richert, ששימש כמושל הטריטוריות בשנת 1956. הוא שילב בפינה השמאלית העליונה את דגל צרפת, ובפינה הימנית התחתונה את ראשי התיבות של שם הטריטוריה.

מתחת לראשי התיבות שולבו במקור שלושה כוכבים, שנועדו לסמל את דרגתו הצבאית של המושל, סגן אדמירל. כיום נוספו לדגל עוד שני כוכבים מעל לראשי התיבות.

בצפון הודו, מלך לפני שנים רבות המלך **דשראתה**. היו לו שלוש נשים וארבעה בנים, וביניהם העדיף את בנו הצעיר, **ראמה**, וראה בו את יורשו.

אמו של **בהרט**, אחד הבנים האחרים, שביקשה להבטיח את המלוכה לבנה, הצליחה לסכסך בין ראמה והמלך, ולגרום לגירושו של הבן הטוב מן הארמון. **סיטה**, אשתו הנאמנה של ראמה, עזבה יחד איתו את הארמון ויצאה לגלות.

סיפור הרפתקאותיהם של בני הזוג מפורט באריכות בספר "**ראמאיאנה**", אחד מכתבי הקודש ההודיים, שאורכו כחמישים אלף שורות. תקצר היריעה מלהציג את הסיפור המרתק, כיצד נחטפה סיטה על ידי השד הרע **רוואנה**, וכיצד הצליח ראמה, בסיועו של **האנומאן**, האל הקוף, להצילה. ראמה הרג את השד הרע, ותומכיו הרבים הזמינו אותו ואת רעייתו הנאמנה לשוב ולמלוך בממלכת אביו, תוך שהם מסמנים את דרכו חזרה לארמון בשביל ארוך שהורכב מאלפי נרות ופנסים.

בשפה **סנסקריט**, השפה ההודית העתיקה, המילה "דיוואלי" משמעותה "שורת האורות". ההודים מאחלים לעצמם, כי אותו שביל אורות שהנחה את ראמה לעבר נצחונם הצודק על יריביו הנוכלים, ינחה גם את החוגגים בני ימינו לחיים טובים יותר של צדק ונאורות.

דיוואלי הוא החג החשוב ביותר, והשמח ביותר, בלוח השנה ההודי, ובמהלכו נהוג להציף את הבתים והרחובות באלפי נרות, פנסים וזיקוקין די נור. מעט מאווירה חגיגית זו ניתן למצוא בבול החדש מסינגפור.

שנת העכברוש בקנדה

ביום 8 בינואר 2008 הונפק בקנדה בול לציון שנת העכברוש בלוח השנה הסיני, ובכך בא לידי סיום פרויקט שנמשך 12 שנה.

The Swedish stamp 150 Years

בספר מהודר, שיצא לאור בשנת 2005 ביוזמת מוזיאון הדואר והבולאות בשבדיה, מובאת סקירה מקיפה של התהליכים שהובילו להנפקת בולי הדואר הראשונים של שבדיה. בשורה של מאמרים, שנכתבו בידי מחברים שונים, מתאר הספר את התהליכים שעברו על שבדיה במחצית המאה התשע עשרה, בתקופה שקדמה להנפקת בול הדואר הראשון בשנת 1855.

הצעות להנהגת רפורמה בהדואר

עוד בשנת 1823 הוגשה לפרלמנט בשבדיה הצעה להנפיק בולי דואר. קצין צבא בשם לוטננט קורי גבריאל טרפנברג הציע להנפיק סרטי נייר משולמים מראש, אותם ניתן יהיה לכוון סביב דבר הדואר. הצעתו נדחתה, וזאת בעיקר עקב מבנה התעריפים למשלוח דואר באותה תקופה. כדי ששיטת התשלום מראש תצליח, היה צורך לקבוע קודם לכן שיטה לתשלום תעריף אחיד, ללא קשר למרחק אותו עובר המכתב. יש לזכור כי גם בבריטניה לא הונפקו בולים קודם להנהגת הרפורמה במבנה תעריפי הדואר והנהגת התעריף האחד.

בשנים שלאחר הנהגת בולי הדואר בבריטניה בשנת 1840, הועלו בפרלמנט השבדי מספר הצעות לרפורמה בשירותי הדואר במדינה. מרבית ההצעות נדחו עקב החשש מאובדן הכנסות, ורק בשנת 1851 החלו דיונים משמעותיים על הנהגת שינויים בדואר.

הרפורמה בשירותי הדואר

בשנת 1855 הונפקו בולי הדואר הראשונים של שבדיה, בד בבד עם הנהגת רפורמה בתעריפי הדואר. עבור מרבית האוכלוסייה משמעות הרפורמה הייתה כרוכה בהורדת מחירים, והגברת הנוחות של משלוח דברי דואר. הבולים אפשרו להתקין תיבות דואר ברחובות הערים, וחסכו את הצורך להגיע פיזית למשרד הדואר על מנת לשלוח מכתב. עם הזמן הותקנו תיבות דואר גם על קרונות הרכבת, דבר שאפשר גם לתושבים בערי השדה ובכפרים לשלוח דואר בקלות ובנוחות.

הרפורמה הובילה גם לביטול שירותים מסוימים, דוגמת רישום המכתבים בסניפי הדואר. עד למועד הרפורמה יכול היה אדם שהגיע לסניף הדואר לגשת ללוח מיוחד עליו היו פקיד הדואר תולים את הרשימות של כל המכתבים שהגיעו לסניף, בצירוף שם המכותב ומספר סידורי של המכתב. מספר סידורי זה נרשם גם בפינה הימנית העליונה של המכתב.

עם הנהגת הרפורמה בוטל נוהג זה, ואנשים שביקשו שימשיכו לרשום את המכתבים ששלחו נדרשו לשלם סכום מסוים בנוסף למחיר המשלוח.

סדרת הבולים הראשונה

הבולים הראשונים של שבדיה הונפקו בבית דפוס פרטי, שביצע הדפסות בטחון עבור ממשלת שבדיה. החוזה להדפסת הבולים נחתם ביום 12 באפריל 1855. הסדרה כללה חמישה בולים בערכים הנקובים הבאים:

3 סקילינג (ירוק)

נועד לשמש לצורך השלמת תעריפים בעיקר בדואר שיועד לחו"ל.

4 סקילינג (כחול)

התעריף הבסיסי למשלוח מכתב רגיל.

6 סקילינג (ורוד)

נועד לשמש לצורך השלמת תעריפים בעיקר בדואר שיועד לחו"ל.

8 סקילינג (צהוב)

נועד למכתבים לחו"ל וכן למכתבים כבדים בתוך הארץ.

24 סקילינג (אדום כהה)

נועד רק למכתבים לחו"ל. זה היה התעריף הבסיסי לצרפת.

הבול בעל ערך נקוב של 6 סקילינג הודפס בצבע ורוד בדיו מאוד לא יציב. כל הבולים ששרדו מאז איבדו את צבעם, וכולם נראים כיום כאילו הודפסו בצבע אפור.

בול מיוחד נוסף מסדרה זו הוא הבול היקר בעולם, בול שלושה סקילינג צהוב. בטעות שולבה גלופה אחת של בול שלושה סקילינג בלוח ההדפסה של בולי שמונה סקילינג, והודפסה בצבע צהוב. רק עותק אחד ידוע משגיאה זו.

הדפסות חוזרות

הגלופות המקוריות של הסדרה הראשונה שימשו להדפסות חוזרות בשנים 1868, 1871, ו-1885. ההדפסות החוזרות נועדו לצורך משלוח דוגמאות של בולי שבדיה לשירותי דואר זרים בעולם, אולם הבולים נמכרו גם לציבור הרחב בערכם הנקוב. למרות הזמן הרב שחלף מאז המועד המקורי בו הונפקו הבולים, הם היו תקפים לצורך משלוח דואר, ולא נעשתה כל אבחנה על ידי פקידי הדואר בין הבולים מן ההדפסה המקורית ובין אלו מן ההדפסות החוזרות.

מאמרים נוספים

בין המאמרים הרבים הנוספים שיש בספר ניתן למצוא סקירה מקיפה של תהליכי ההדפסה של בולי שבדיה הראשונים, תיאור הזיופים של בולים אלו, ורשימה של פריטי המפתח שנתרו מהסדרה הראשונה.

דיונים אחרים עוסקים בדרך בה קיבל הציבור את הרפורמה בשירותי הדואר, וביחס של העיתונות בת הזמן לחידוש.

לסיום, מוצג בספר מקבץ של בולים שבדיים מודרניים ומתוארות נקודות המפתח בהתפתחות הבולאות בשבדיה.

1.4.2008
חותמת אירוע
יריד הבולים
אפריל 2008

7.3.2008
חותמת אירוע
125 שנה ליסוד
מזכרת בתיה

4.3.2008
חותמת אירוע
יריד הבולים
מרץ 2008

27.2.2008
חותמת אירוע
נמל חיפה - תערוכה לתובלה
ולוגיסטיקה

16.1.2008
חותמת אירוע
אריאל חוגגת 30

28.4.2008
חותמת יום ההופעה
יום הזיכרון לחללי
מערכות ישראל

28.4.2008
חותמת יום ההופעה
כרזות יום העצמאות

28.4.2008
חותמת יום ההופעה
פרחים

28.4.2008
חותמת יום ההופעה
50 שנה למכון
הייצוא הישראלי

28.4.2008
חותמת יום ההופעה
הישראלי

14.5.2008
חותמת יום ההופעה
ילדים מצירים
60 למדינה

14.5.2008
חותמת יום ההופעה
ירושלים של זהב

14.5.2008
חותמת יום ההופעה
אחוות בית
של נחום גוטמן

28.4.2008
חותמת יום ההופעה
60 שנה לעצמאות ישראל

28.4.2008
חותמת יום ההופעה
התקווה

בעוד האהבה ידועה
בנשיקותיה הישר על
השפתיים.

הידידות נושקת בכל
מקום,

ההערצה בוחרת את הלחי,

הכבוד מנשק על המצח,
הענווה מקרבת יד אל
השפתיים,

חתום בנשיקה

סדרת בולים חדשה שהונפקה
באיסלנד ביום 14 בפברואר
2008. והמוקדשת לשיר של
המשוררת אירלה.

בולי מידן ראובן

קונה ומוכר בולים
בולי ישראל, שנתונים,
תוויות קלוסנדורף, סימה ובולי זרחן שונים

טל' נייד: 052-8301265

רומנו בית מכירות

למכירה בולי אנטרטיקה, פוקלנד, סאוט-ג'ורג'יה,
נושאים, ציפורים, אוניות, אומנות וכדור-רגל.
ניתן לעשות הזמנה בדאר.

סוכנות בלעדית לאביזרי בולאות LINDNER

מען 03-5463664, ת.ד. 23274, חנות 03-5282790

בית טוב www.bait-tov.com

בולים בחבילות לפי נושאים ולפי מדינות,
בולי ישראל, חותמות, אלבומים ואביזרים.

שילחו 200 בולי ישראל משומשים כלשהם (לא שונים)
רחוצים, נקיים ולא פסולים, ותקבלו סדרות בולי חו"ל.

ת"ד 2275 בת-ים 59121, טל/פקס: 03-5535313

בולי גלעדי

בולי ישראל, חו"ל ונושאים
הופיע מחירון בולי ישראל 2006

בולי אוטונומיה פלשתינאית,
יבוא אלבומי (IMPORTA) והוויד

רח' אלנבי 76, ת"א, קומה ב', טל. 03-5163871

בולי מוגרבי

סוכנויות יבוא אביזרי בולאות ייצור אלבומי מעטפות,
בולי ישראל, יודאיקה, בולי אוטונומיה וכל מה שתבקש
מהעולם בבולים ומעטפות כולל מינויים.

שעות הפתיחה: 19:00-16:00, 13:30-10:00 - בימי שלישי אחה"צ - סגור

רח' פינסקר 5, תל-אביב,

טל. 03-5289012, פקס. 03-5251240

NEGEV HOLYLAND STAMPS

- מתקיימות מכירות פומביות פעמיים בשנה
- המעוניין בקטלוג מתבקש לפנות אלינו
- מעוניינים תמיד בחומר למכירות פומביות או לקניה

- ISRAEL, INTERIM, BRITISH MANDATE,
OTTOMAN PERIOD, JUDAICA
- AUCTION ARE HELD TWICE A YEAR
Please write for a catalogue
Ask about special low vendor commission rates
P.O.Box 8101 - TRENTON NJ 08650 USA
E-mail: LEADSTAMP@VERIZON.NET
Phone: 609-298-2891

קונים בלבד !
קונים אוספים ולוטים של מעטפות ומכתבים
שעברו בדואר מפלשתינה וישראל
(לא מעטפות יום ראשון)

תשלום מיידי

אמנות מוצרים בולאיים (ישראל) בע"מ

טל. 09-9512356

אוניסטמפס

בולי גרמניה, אנגליה, שווייץ,
צרפת, ישראל,
נושאים, יודאיקה ועוד.

קונים אוספים בולים ומטבעות

ת.ד. 32120 תל-אביב 61320,

טל. 03-5661077

אליק רינק

בולים ומטבעות וטלכרד

קונה ומוכר

רח' הס 4 פינת אלנבי 35, ת"א ת.ד. 4124,

טל. 03-6297192, פקס. 03-5255131,

מען: 03-5227922

מוטי ברש בולי דיזינגוף

בולים - ישראל וחו"ל - מכירה, קניה, הערכה
מטבעות ושטרות אלבומים ואביזרים
המבחר הגדול בארץ!!

דיזינגוף סנטר ת"א חנות 420,

טל/פקס. 03-5251552,

דוא"ל: motib51@smile.net.il

הספריה הבולאית

של התאחדות בולאי ישראל

הספריה הבולאית של התאחדות בולאי ישראל פתוחה
לקהל הרחב ביום ה' בלבד בשעות 19:30-12:00

(ללא תשלום)

השאלת ספרים, קטלוגים, מגזינים וצילומי תצוגות -
לחברי ההתאחדות. עיון במקום - לקהל הרחב.

הכניסה חינם

רח' פינסקר 2, תל-אביב, קומה א',

טל/פקס 03-6295547

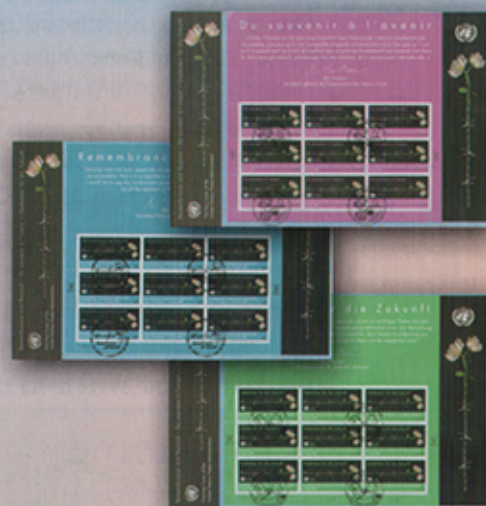

בולי האו"ם למען זכויות אדם, איכות סביבה ושלוש עולמי יופי ואיכות בכפיפה אחת

מן המניין:
וינה -
28.1.2008

לזיכרון עד - יום הזיכרון הבינלאומי לשואה

ההנפקה הבאה: 6 במרץ 2008 - יצורי הים

